

**Јавно предузеће за урбанистичко планирање, управљање
путевима и изградњу Рума ; Рума, 27 Октобра 7а; тел, 022 430 726
e-mail:jap.ruma@japruma.com; jup@planruma.rs ;**

ПИБ: 112313132; МБ: 21648027; текући рачун ; 160-6000000840963-33

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ РУМЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

НАРУЧИЛАЦ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ:

ОПШТИНА РУМА

ОБРАЂИВАЧ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ:

**ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,
УПРАВЉАЊЕ ПУТЕВИМА И ИЗГРАДЊУ РУМА**

Рума, јул 2021. године

**Јавно предузеће за урбанистичко планирање, управљање
путевима и изградњу Рума ; Рума, 27 Октобра 7а; тел, 022 430 726
e-mail:jap.ruma@japruma.com; jap@planruma.rs ;**

ПИБ: 112313132; МБ: 21648027; текући рачун ; 160-6000000840963-33

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ РУМЕ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

НАРУЧИЛАЦ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ:

ОПШТИНА РУМА

ОБРАЂИВАЧ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ:

**ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ,
УПРАВЉАЊЕ ПУТЕВИМА И ИЗГРАДЊУ РУМА**

ДИРЕКТОР :

ЈЕЛЕНА БРКЉАЧ , дипл. правник

ОДГОВОРНИ УРБАНИСТА:

МИЛКА ПАВЛОВИЋ, дипл. инж.

Рума, јул 2021. године

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	1
2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ.....	2
2.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ.....	2
2.2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА.....	5
2.3. ПОДАЦИ И ДОКУМЕНТАЦИЈА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА.....	5
2.4. РЕЗУЛТАТИ ПРЕДХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА БИТНИХ ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ.....	5
2.5. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ.....	6
2.6. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ.....	7
2.7. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	7
3. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У ОБУХВАТУ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ РУМЕ....	8
3.1. ПОЛОЖАЈ ; МЕСТО И УЛОГА РУМЕ У ОКРУЖЕЊУ.....	8
3.2. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И УСЛОВИ.....	9
3.3. ЗАШТИЋЕНА НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА.....	10
3.4. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА.....	15
3.5. СТАНОВНИШТВО.....	18
3.6. ПРИВРЕДА.....	19
4. ПОСТОЈЕЋА И ПЛАНИРАНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	21
4.1. СТАЊЕ И РАЗВОЈНЕ МОГУЋНОСТИ САОБРАЋАЈНИХ ПОВРШИНА.....	21
4.2. СТАЊЕ И РАЗВОЈНЕ МОГУЋНОСТИ ИНФРАСТРУКТУРНЕ МРЕЖЕ.....	25
4.2.1. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	25
4.2.2. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	32
4.2.3. КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ.....	34
5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	36
5.1. ЈОНИЗУЈУЋЕ И НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ.....	38
6. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	38
6.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ.....	38
6.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ.....	39
6.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	40
7. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СА ОПИСОМ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	40
7.1. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПЛАНА И ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ.....	40
7.2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	46
7.3. ОПИС МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	47
7.5.1. Заштита вода.....	47
7.5.2. Заштита земљишта.....	48
7.5.3. Заштита ваздуха и заштита од буке.....	49

8. СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ.....	49
8. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ).....	51
9.1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА И ПРОГРАМА.....	51
9.2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	51
9.3. ЗАКОНСКИ ОКВИР.....	52
9.4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	54
10. ПРИКАЗ КОРИШЋЕЊЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	54
11. . ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	56

1. УВОД

Законом о стратешкој процени утицаја ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10) дефинисана је обавеза спровођења поступка стратешке процене утицаја на животну средину за планове и програме из области просторног и урбанистичког планирања.

Стратешка процена утицаја урбанистичког плана на животну средину израђује се у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја на одређеном простору који је предмет Плана јер се кроз овај инструмент успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката и уређује и потреба вршења процене утицаја пројеката на животну средину. Такође, стратешка процена утицаја на животну средину је инструмент, односно процес који обезбеђује укључивање јавности у доношење датог урбанистичког плана.

Интеграција мера заштите животне средине кроз процес вршења стратешке процене одвија се у току израде свих фаза израде плана, и то од дефинисања принципа, визије, циљева, концепције, стратешких опредељења, планских решења, стратешких приоритета и инструмената за спровођење.

Нарочито је осетљив и важан део у коме се дефинишу критеријуми, мере и правила коришћења, уређења земљишта и простора, као и заштите елемената животне средине. Стратешка процена је претежно квалитативна и заснива се на експертској процени мултидисциплинарног тима којом се између осталог оцењују и утицаји који су са становишта трајања дугорочни, а у вези су са циљевима заштите и развоја датог простора.

Мотив за израду Плана генералне регулације Руме су обавезе проистекле из Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС" број 72/2009, 81/2009-испр., 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019-др.закон, 9/2020) за усаглашавање одредби плана са изменама Закона, Просторног плана општине Рума ("Службени лист општина Срема" број 7/2015) и исказаних потреба од стране Општине Рума за бржим економским развојем. Основни разлог доношења овог плана је просторно уређење насеља и изналагање оптималних, рационалних и економичних просторних решења у циљу стварања планских предуслова за развој и инфраструктурно опремање планског подручја. План се доноси за грађевинско подручје Руме, у складу са чланом 25. Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС" број 72/2009, 81/2009-испр., 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019-др.закон, 9/2020). Планско подручје обухвата простор од 1622 ha , који углавном чини постојеће грађевинско подручје одређено Генералним планом Руме ("Сл.лист општина Срема" број 35/08, 13/15) и незнатно проширење у северном делу града. У обухвату плана налази се земљиште у К.О. Рума и делом у К.О. Вогањ . План генералне регулације дефинише намену простора и утврђује начин и поступак реализације исте, даје плански основ за директно спровођење урбанистичко-планских условљености за поједине зоне (као што је зона становања) и дефинише плански основ за прибављање одговарајућих дозвола у складу са Законом.

У поступку одлучивања о изради стратешке процене испуњен је законски обавезни садржај у погледу:

- (1) разлога за израду стратешке процене,
- (2) приказ питања и проблема заштите животне средине,
- (3) разлоге изостављања појединих питања и проблема заштите животне средине,
- (4) елемената извештаја о стратешкој процени,
- (5) предлога методологије и других обавеза носиоца израде извештаја о стратешкој процени,
- (6) начина учешћа заинтересованих органа и организација, као и јавности у поступку израде и разматрања извештаја о стратешкој процени,
- (7) других података од значаја за израду стратешке процене.

За носиоца израде Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана генералне регулације Руме на животну средину (у даљем тексту: СПУ) је одређено Јавно предузеће за урбанистичко планирање, управљање путевима и изградњу Руме.

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ИЗВЕШТАЈА О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ

2.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Планска решења су усклађена са важећим законским и другим техничким прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област.

Полазни основ за израду Плана генералне регулације Руме и СПУ представља и бројна законска регулатива (законски и подзаконски акти), која на посредан и непосредан начин регулише ову област:

- Закон о планирању и изградњи (Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС" број 72/2009, 81/2009-испр. 64/2010-одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука УС, 50/2013-одлука УС, 98/2013-одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019,37/2019-др.закон, 9/2020).
- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", број 88/10);
- Закон о државном премеру и катастру ("Службени гласник РС", бр. 72/09 и 18/10, 65/2013, 15/2015- одлука УС, 96/2015, 47/2017-аутентично тумачење,113/2017-др.закон, 27/2018- др.закон , 41/2018 –др.закон и 9/2020-др.закон);
- Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07, 83/2014-др.закон, 101/2016-др.закон и 47/2018);
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине ("Службени гласник РС", број 99/09 и 67/12-УС, УС и 18/20 – др. закон)
- Закона о јавним службама ("Службени гласник РС", бр.42/91, 71/94 и 79/05-др. закон, 81/05 - испр. др. закона, 83/05- испр. др. закона, 83/14- др закон);
- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС, ("Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и "Службени гласник РС" број 20/09 и 55/13-УС, 106/2016- аутентично тумачење);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08- др. закон и 41/09, 112/15, 80/17, 95/18 – др закон);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", број 41/09, 10/13- др закон, 101/16);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12. 101/16, 95/18 i 95/18);
- Закон о путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/18, 95/18- др.закон);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр. 41/09, 53/10, 101/11 и 32/13-УС, 55/14, 96/15 - др закон, 9/16-одлука УС, 24/18, 41/18, 41/18- др закон, 87/18, 23/19, 128/20- др закон);

- Закон о железници ("Службени гласник РС", број 41/18);
- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон и 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18- др закон);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04 и 25/15);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", број 36/09 и 13/10);
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС"бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон)
- Закон о безбедности у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 41/18);
- Закон о здравственој заштити ("Службени гласник РС", број 25/19);
- Закон о туризму ("Службени гласник РС", бр. 17/19);
- Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11- др. закон, 52/11- др. закон и 99/11-др. закон, 6/20- др закон);
- Закон о геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", број 101/15, 95/18 - др закон);
- Закон о електронским комуникацијама ("Службени гласник РС", број 44/10, 60/13-одлука УС, 62/14 и 95/18 - др закон,);
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", број 145/14, 95/18 -- др закон);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" број 30/10 и 93/12, 89/15, 95/18- др закон,);
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10 исправка, 14/16 и 95/18 – др. закон);
- Закон о хемикалијама ("Службени гласник РС", број 36/09,88/10,92/11,93/12 и 25/15);
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09-др.закон и 104/09-др.закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", број 111/09, 20/15, 87/18,87/18 - др закон);
- Уредба о категоризацији државних путева ("Службени гласник РС", број 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода ("Сл. гласник СРС", број. 5/68);
- Уредба о режимима заштите ("Службени гласник РС", број 31/12);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух ("Службени гласник РС", бр. 6/16);
- Уредба о врстама отпада за које се врши термички третман, условима и критеријумима за одређивање локације, техничким и технолошким условима за пројектовање, изградњу, опремање и рад постројења за термички третман отпада, поступању са остатком након спаљивања ("Службени гласник РС", бр. 102/10, 50/12-16);
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће ("Службени лист СРЈ", бр. 42/98-4 и 44/99-19, 28/19-114);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12);
- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС", бр. 88/10-226, 30/18-50 (др, уредба);

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је инструмент којим се описују, вреднују и процењују могући значајни утицаји планских решења на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана. Такође, стратешком проценом утицаја на животну средину се одређују мере превенције, минимизације, ублажавања, ремедијације или компензације штетних утицаја на животну средину и здравље људи, једном речју, одређују мере за смањење негативних утицаја на животну средину и здравље људи.

Основна начела на којима се заснива стратешка процена су:

- Начело одрживог развоја - усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације. Разматрањем и укључивањем битних аспеката животне средине у припрему и усвајање плана доприноси се циљевима одрживог развоја.

- Начело интегралности - политика заштите животне средине која се реализује доношењем планова заснива се на укључивању услова заштите животне средине, односно очувања и одрживог коришћења биолошке разноврсности у одговарајуће секторске и међусекторске планове.

- Начело предострожности - свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји плана на животну средину пре његовог усвајања, обезбеди рационално коришћење природних ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра.

- Начело хијерархије и координације - процена утицаја плана врши се на различитим хијерархијским нивоима на којима се доносе планови. У поступку стратешке процене плана повећани степен транспарентности у одлучивању обезбеђује се узајамном координацијом надлежних и заинтересованих органа у поступку давања сагласности на стратешку процену, кроз консултације, односно обавештавања и давања мишљења на план.

- Начело јавности - у циљу информисања јавности о плану и о његовом могућем утицају на животну средину, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме, доношења и усвајања плана, јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања плана, имати приступ информацијама које се односе на тај план.

Начин спровођења стратешке процене утицаја и садржај Извештаја о СПУ дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр.135/04 и 88/10). СПУ на животну средину израђује се у поступку израде просторних и урбанистичких планова и саставни је део планске документације уколико је одлука о њеној изради донешена од стране надлежног органа.

Основни садржај Извештаја прописан је чланом 12 Закона. Основу за детаљну разраду Извештаја о СПУ чине: обухват који је дефинисан Одлуком о изради стратешке процене, елементи који су представљени члановима 13.-17. Закона о стратешкој процени утицаја, и прилози I и II истог Закона.

Дефинисање обима и садржаја стратешке процене као и кључних области које су меродавне са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, било је олакшано постојањем стратешке процене за ГУП Руме из 2008. године (Измена 2015. године).

Стратешка процена утицаја на животну средину представља значајан инструмент генералног, стратешког и претходног усаглашавања еколошких и развојних интереса. Она се спроводи/врши ради обезбеђивања вишег нивоа заштите животне средине и интеграције еколошких захтева, мишљења и начела у планове у циљу подстицања и унапређења одрживог развоја.

Такође, кључно достигнуће и захтев у поступку стратешке процене је широко укључивање јавности и заинтересованих страна у процес планирања и одлучивања по питањима тих планова који се односе на животну средину. На основу Закона о стратешкој

процени утицаја на животну средину, израда процене обавезна је за планове у области просторног и урбанистичког планирања уколико њихова решења могу изазвати значајне, преваходно неповољне ефекте на животну средину.

Спровођење стратешке процене животне средине заснива се на следећим основним постулатима:

- Што раније укључивање стратешке анализе у процес израде политика, планова и програма, а свакако пре него што се донесу коначне одлуке;
- Испитивање еколошких ефеката алтернативних решења, што ће помоћи да се утврди како промене политика, планова и програма могу смањити еколошки ризик;
- Флексибилност – методологија спровођења стратешке анализе није универзално прописана, већ се на основу општих препорука примењује методологија прилагођена конкретним околностима;
- Обухват анализе могућих еколошких ефеката треба да буде у сагласности са размерама очекиваних ефеката;
- Користити постојеће механизме за анализу еколошких ефеката, укључујући јавност, вредновати учинак анализе и припремити извештај са резултатима.

План генералне регулације Руме обухвата КО Рума и део КО Вогањ, укупне површине од 1622,00 ха планираног грађевинског реона и грађевинско земљиште ван грађевинског реона, у границама како је то дефинисано Програмом за израду Генералног Плана.

Земљиште у границама планираног грађевинског реона Руме има површину од 1622,00 ха од чега око 1576,00 ха КО Рума и 46,5 ха КО Вогањ.

2.2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА

Садржај плана усклађен је са Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Сл. гласник РС" број 32/2019);

2.3. ПОДАЦИ И ДОКУМЕНТАЦИЈА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1. Регионални просторни план АП Војводине (" Службени гласник АПВ" бр 22/2011);
2. Просторни План Општине Рума (Сл. Лист Општина Срема, бр. 7/2015) ;
3. Стратешки план одрживог развоја општине Рума од 2015-2020 год од 12/2014. год;
4. Материјал за рани јавни увид ПГР Руме;
5. Текст Нацрта Плана генералне регулације Руме .

2.4. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА БИТНИХ ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ

За израду Плана генералне регулације Руме, прибављени су мишљења и сагласности следећих органа и институција:

1. ЈП „Путеви Србије“, број: 953-26292/20-1, дана: 28.12.2020;
2. АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железница Србије“, број: 3/2021-82, дана: 24.01.2021;
3. ЈВП „Воде Војводине“ Нови Сад, број: I-357/4/16, дана: 31.08.2016;
4. Завод за заштиту природе Србије, број: 03-228/2, дана: 06.03.2016;

5. Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију, Сектор за санитарни надзор и јавно здравље, Сремска Митровица, бр. 129-53-00303-2/2016-14, од 29.02.2016;

6. Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Сремској Митровици, Одсек за превентивну заштиту, 09/30 број 217-1358/16, дана 10.02.2016.

7. Република Србија, Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру, бр. 474-4 од 15.10.2016;

8. Водовод Рума, бр. 201/1, дана 07.03.2016;

9. Завод за заштиту споменика културе, Сремска Митровица, бр. 15/1, из јула 2016 год;

10. ЈП „Електромрежа Србије“, бр.0-1-2-35/1, дана 19.02.2016;

11. Електпривреда Србије, огранак Рума бр.88.1.1.0-Д-07.17-34449/16. од 08.02.2016.

12. "Телеком" Србија АД, Дирекција за технику, Регија Нови Сад, И.Ј. Сремска Митровица бр.7069-48411/1-2016 од 14.01.2016;

13. Теленор, бр. 48-14/16, дана 02.02.2016;

14. ВИП, дана 09.02.2016;

15. ЈП за дистрибуцију природног гаса "Гас - Рума", Рума, бр. 20.11.1 од 17.02.2016.

16. Јавно предузеће "Склоништа", број 42-4/16 од 10.02.2016;

2.5. РАЗМАТРАНА ПИТАЊА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ

Током израде Плана генералне регулације Руме и СПУ, која је текла паралелно са израдом плана, разматрана су и питања везана за заштиту животне средине и услови под којима се планиране активности могу реализовати. Такође током израде Плана консултовани су и експерти заштите животне средине који су израдили и овај Извештај.

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе као и свих техничко-технолошких мера и прописа утврђених законском регулативом и условима надлежних органа.

Мере заштите животне средине дефинисане су у контексту заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта), што је у фази стратешке процене утицало на избор релевантних показатеља (индикатора).

Разматрана су следећа питања заштите животне средине:

1. Прикупљање, одвођење и третман свих отпадних вода;
2. Смањење прекомерне загађености ваздуха;
3. Проблем буке у урбаној средини;
4. Проблем отпада и даљег третмана као последица будућих активности у радној зони (сакупљање, транспорт, третман, рециклажа, поновна употреба и одлагање);
5. Проблем комуналног отпада;
6. Проблем опасног отпада који настаје у домаћинствима и опасан отпад из других извора;
7. Проблем медицинског отпада;
8. Могућност коришћења обновљивих извора енергије (биомаса, соларна енергија, енергија ветра);
9. Праћење стања животне средине;
10. Сузбијање непланске градње и ненаменског коришћења простора;
11. Активирање нових зона за привређивање уз поштовање критеријума заштите животне средине;
12. Уравнотежено коришћење простора;
13. Оптимално управљање и коришћење природних ресурса;
14. Подизање и јачање еколошке свести, информисања и образовања становништва о еколошким проблемима укључивањем јавности у доношењу одлука у погледу мера заштите животне средине;

15. Сагледавање и смањење загађења животне средине сагласно општим тендецијама у свету.

2.6. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ

Варијантна решења се могу анализирати разматрањем и укључивањем битних чинилаца животне средине током припреме усвајања одређених планова и програма, утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и њиховим рационалним коришћењем кроз две варијанте:

1. ако се План генералне регулације Руме реализује,
2. ако се План генералне регулације Руме не реализује као целина или у неком његовом делу.

Концепција планских решења условљена је затеченим стањем на терену, природним карактеристикама терена, традиционалним начином живљења у овом региону као и потребама грађана да се заштити животна средина од неконтролисаних емисија и имисија штетних материја из индустријске зоне.

СПУ анализира најповољније решење са становишта заштите животне средине, могуће штетне утицаје и предлоге мера за њихово отклањање.

Нереализовање или делимично реализовање Плана генералне регулације Руме

У Извештају Стратешке процене није разматрано питање нереализовања плана или делимично реализовање плана и програма.

Основни разлог за доношење Плана генералне регулације Руме, је усклађивање плана са новонасталим друштвено – економским односима, новим потребама и свим другим новонасталим променама у простору.

Нереализовањем предметног Плана генералне регулације Руме велики број питања везаних за просторну организацију, инфраструктуру, очување природних и створених вредности и осталих питања од значаја за функционисање једног насеља, као и питања заштите животне средине би остао нерешен или неусклађен са новонасталим потребама и променама.

2.7. РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

С обзиром на то да поједине активности у предвиђеним радним зонама неће спадати у велике загађиваче односно да ће у поступку пробављања грађевинске дозволе прибавити и сва остала документа из области заштите животне средине која ће садржати потребне обавезе и смернице за минимизацију негативних утицаја те се не може говорити о прекограничним загађењима, у СПУ нису разматрана питања прекограничних утицаја.

Такође, имајући у виду чињеницу да у обухвату Плана генералне регулације Руме нису предвиђени објекти и технологије које емитују јонизујућа и нејонизујућа зрачења, исти нису разматрани у СПУ.

Као извори нејонизујућег зрачења на предметном простору могу се евидентирати трафостанице, које не представљају објекте који нарушавају животну средину у већем обиму. Затим, постоје и високонапонски електрични водови и антенски системи, њихов утицај на квалитет животне средине такође је у друштвено прихватљивим границама.

Имајући у виду потребе и значај развијања политике предвиђања, спречавања, ублажавања и праћења значајних негативних утицаја по животну средину уопште, сагласно Закону о потврђивању конвенције о процени утицаја на животну средину у

прекограничном контексту, („Службени гласник бр.102, од 07.11.2007.), потребно је ипак у планском периоду појединачно или заједнички предузимати све одговарајуће мере како би се спречили, смањили или контролисали значајни штетни прекогранични утицаји планираних активности на животну средину.

3. ПРИКАЗ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У ОБУХВАТУ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ РУМЕ

3.1. ПОЛОЖАЈ, МЕСТО И УЛОГА РУМЕ У ОКРУЖЕЊУ

Рума се налази у средишту равног Срема, тачно на 45-том степену северне географске ширине, у умерено-континенталном климатском појасу, на просечној надморској висини од око + 111 m.

Настала је половином 18. века као колонизовано насеље уз мању постојећу насеобину.

Економски, друштвени и просторни развој Руме определили су изузетан положај на важним друмским и железничким саобраћајним правцима, плодно земљиште, као и одговарајућа политика развоја у одређеним периодима њеног постојања.

Уз оближњу Сремску Митровицу (регионални центар), Рума са око 30.000 становника је најразвијеније градско насеље (град средње величине у нашим условима) у Срему. У њој постоје различити привредни капацитети, као и развијене јавне и друге делатности од интереса за грађане Руме, али и окружења.

Гравитациона зона Руме, као субрегионалног центра (према ППРС), је првенствено подручје румске општине, чији становници своје радне, административне, образовне, културне и друге потребе претежно задовољавају у општинском средишту. На Руму су делом упућени и становници суседних, мање развијених општина, Ириг и Пећинци.

С друге стране, Рума је упућена на околне, блиске а развијеније центре: Сремску Митровицу (регионални центар) као управно-административни центар Срема, донекле на Шабац (регионални центар), Нови Сад (макрорегионални центар) као административни, привредни и културно-образовни центар Војводине, те на Београд (центар државног и међународног значаја).

Однос града и приградских насеља

На први поглед је уочљив ексцентрицитет Руме као седишта општине у односу на општинску територију, па тиме и на одређени број насеља-села. Рума је северно од Аутопута и уз саму северну границу према општини Ириг и приближно у центру групације села: Вогањ, Стејановци, Павловци, Мали Радинци, Жарковац, Путинци, Доњи Петровци, Краљевци и Добринци. Групацију села јужно од Аутопута и удаљенију од Руме чине : Буђановци, Хртковци, Никинци, Платичево, Кленак, Витојевци и Грабовци.

У северном делу општине, сем Руме, значајније насеље су Путинци, који имају и своје микрогравитационо подручје (Жарковац, Доњи Петровци). У јужном делу је карактеристично да постоје 3 развијена сеоска насеља: Хртковци, Платичево (некада општинско седиште) и Кленак, који је под јаким гравитационим утицајем Шапца.

Рума са селима има више или мање квалитетне друмске везе, са неким и железничку. Разне функције и делатности одвијају се у мрежама на нивоу општине па и шире. Међутим, не може се говорити о планском, интегрисаном просторно-функционалном развоју Руме са наслањајућим насељима, која се развијају мање или више независно од развоја Руме. Једини наговештај таквог концепта је приближавање најближег насеља Вогања Руми, што се огледа и у великом притиску за изградњу у међупростору.

3.2. ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И УСЛОВИ

Геоморфолошке карактеристике - подручје Општине Рума је, у складу са геоморфолошким карактеристикама, подељено на четири морфолошке целине: Фрушку гору, лесну зараван, лесну терасу, и алувијалну раван.

Геолошке карактеристике - подручје Општине Рума састављено је од стена различите старости и на релативно малом пространству заступљена је, читава геолошка прошлост, од најстаријих палеозојских творевина преко мезозоица, неогена и квартера, до најмлађе геолошке периоде која траје и данас. Седименти скоро свих периода документовани су богатим палеонтолошким материјалом - фосилима.

Педолошке карактеристике – на подручју Општине Рума налазе се велике површине под земљиштима врло високе производне вредности, погодним за узгој свих пољопривредних култура: чернозем карбонатни мицеларни на лесној тераси и лесном платоу, чернозем са знацима оглејавања у лесу и ливадска црница карбонатна на лесној тераси.

Климатске карактеристике - подручје Општине Рума припада појасу умерено-континенталне климе са великим годишњим колебањима температуре. Средња годишња температура ваздуха износи 11°C, мразни дани просечно су годишње заступљени са 22,2%, а просечна годишња заступљеност ледених дана износи 5,3%. Учесталост топлих и јако топлих дана (25°C и 30°C) износи просечно годишње 25,3% односно 8%. Средња годишња температура у вегетационом периоду (април-септембар) је врло повољна и износи 17,6°C.

Умерена влажност ваздуха је са средњом влажношћу од 77,4%. Релативна влажност ваздуха опада идући од хладнијих ка топлијим месецима. Облачност у просеку износи 53% покривености неба. Најведрији месец је август, а најоблачнији децембар.

Падавински (плувиометријски) режим има карактеристике средње европског, подунавског режима са неравномерном расподелом падавина током летњих месеци.

Средња годишња висина падавина износи 617,3mm, јуни је најкишовитији, а септембар најсувљи месец. Висина падавина у вегетационом периоду износи просечно 331,9 mm.

Вредност годишњих честина праваца ветрова и тишина показује да највећу учестаност има источни (Е) ветар који је заступљен са 242, а најмању јужни ветар (S) са 19‰ у годишњој расподели.

Хидрографске и хидрогеографске карактеристике - у геоморфолошком погледу нагнутост терена од севера према југу омогућава отицање вода природном гравитацијом према Сави, при чему на јужној половини општинског подручја (због смањења нагиба) има више правих, лучних и овалних депресија у којима се вода задржава приликом великих киша.

Територија Општине има неуједначено распрострањене количине подземних вода. Северни део Општине сиромашан је у погледу издашности и првог и другог водоносног слоја.

Површинску хидрографију Општине чине извори, фрушкогорски потоци, река Сава, забарени поток Вогањ и каналска мрежа.

На подручју Општине постоје потоци: Стејановачки, Кудош, Борковац, Јеленце и Међеш.

Сава, као гранична река, протиче јужним делом Општине у дужини од око 30 km. Пад реке на овом сектору је врло мали (0,098‰), а ширина варира између 200m и 600m.

Сеизмичке карактеристике- подручја Општине Рума се, према подацима Републичког сеизмолошког завода, налази у зони 8⁰ MCS.

3.3. ЗАШТИЋЕНА НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА

Каталог непокретних културних добара

Каталог непокретних културних добара у зони обухвата Плана генералне регулације Руме садржи преглед споменика културе, евидентираних непокретности и добра под претходном заштитом.

А/ Споменици културе

1. СПЦ Сошествија Св. Духа, Главна бр. 159;

Статус – споменик културе од великог значаја:

2. РКЦ Уздизања Часног крста и жупни уред, Главна бр. 178 и 180;

Статус – споменик културе од великог значаја:

3. Зграда Завичајног музеја (некадашња фрањевачка гимназија), Главна 182;

Статус – споменик културе од великог значаја:

4. СПЦ Вазнесења Господњег, Станка Пауновића Вељка бр. 190;

Статус – споменик културе од великог значаја

5. Надгробни споменици у порти Вазнесенске цркве;

Статус – споменик културе

6. СПЦ Св. Николе, Улица 15. августа бр. 55;

Статус – споменик културе од великог значаја.

Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја - споменици културе

7. Споменик ослобођењу на Градском тргу;

Статус - споменик културе

8. Комплекс “Калварија” на Римокатоличком гробљу;

Статус – споменик културе:

9. Кућа у Железничкој бр. 43;

Статус – споменик културе:

10. Споменик куги – “Кипови”

Статус – споменик културе:

Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 170 од 5.

Б/ Евидентиране непокретности

1. Просторно-културно-историјске целине

1.1. Просторно-културно-историјска целина Центар Руме

- Непокретна културна добра од великог значаја у саставу целине су:

1.1.1. СПЦ Сошествија Св. Духа, Главна бр. 159;

1.1.2. РКЦ Уздизања Часног крста и жупни уред, Главна бр. 178 и 180;

1.1.3.. Зграда Завичајног музеја (некадашња фрањевачка гимназија), Главна 182;

- Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја – споменици културе у саставу целине су:

1.1.4. Споменик ослобођењу на Градском тргу;

- Евидентирани непокретности под претходном заштитом у саставу целине су:

1. Стари део хотела “Рума”, хотел “Срем” (бивши хотел “Орао”, надограђен 1924. године), Главна 113;
 2. Стамбено/пословни објекат (бивши хотел “Круна”, надограђен 1924. г.), Главна 115;
 3. Стамбено/пословни објекат (кућа “Косанић”), Главна 125;
 4. Стамбено/пословни објекат (кућа “Мићић”), Главна 127;
 5. Библиотека “Венац” (бивша кућа Филипа Херцога, биоскоп “Европа”/”Победа”), Главна 131;
 6. Стамбено/пословни објекат (бивша Немачка народна банка), Главна 137;
 7. Зграда Радничког универзитета (бивша кућа “Биорац”), Главна 139;
 8. Стамбено/пословни објекат (бивша кућа “Бајић и Јарић”), Главна 141;
 9. Објекат Робне куће, Главна 145-147;
 10. Стамбено/пословни објекат (кућа “Здравковић”, апотека), Главна 153;
 11. Градска кућа (бивша кућа “Остојић”), Главна 155;
 12. ОШ “Змај Јова Јовановић” (бивша Српска народна основна школа), Главна 177;
 13. Стамбено/пословни објекат “Земалко” (бивши “Херцегов подрум”), Главна 183/Змај Јовина;
 14. Стамбено/пословни објекат (кућа “Петричевић”, тзв. “готика”), Главна 187;
 15. Кућа са ћепенком породице Јерковић, Главна 201;
 16. Стамбени објекат, Главна 150;
 17. Стамбени објекат, Главна 152;
 18. Пословни објекат, Главна 154;
 19. Стамбено/пословни објекат (кућа “Маленковић”), Главна 160;
 20. Парохијски дом, Главна 166;
 21. Стамбено/пословни објекат (бивша кућа “Ђуришић”), Главна 168;
 22. Пословни објекат (бивша кућа “Вујић”), Главна 170;
 23. Пословни објекат СДК/Радио “Срем” Рума (бивша кућа “Каракашевић” и кућа апотекара Јохана Хамфогела), Главна 172/Железничка 4;
 24. Стамбено/пословни објекат (кућа “Кривошац”), Главна 174/ Железничка;
 25. Пословни објекат “Атријум” (бивша кућа “Николајевић”), Главна 176;
 26. Стамбено/пословни објекат, Главна 184/186;
 27. Стамбено/пословни објекат (кућа “Максимовић”), Главна 210;
 28. Стамбено/пословни објекат, Главна 212;
 29. Стамбено/пословни објекат (бивша кућа “Кингова”), Железничка 1;
 30. Стамбено/пословни објекат (бивша кућа “Субашић”), Железничка 3;
 31. Зграда тужилаштва (бивша кућа Венингер – штампарија), Железничка 13;
 32. Стамбено/пословни објекат (бивша кућа “Хранисављевић”), Железничка 6;
 33. Зграда “Агроруме” (бивша зграда старе општине – магистрат, подигнута 1838. године), Железничка 12;
 34. Зграда у Железничкој 14;
 35. Зграда Војног одсека (бивша зграда котарског суда), Железничка 22/ С. П. Вељка;
- меморијални споменици и спомен обележја
36. Спомен плоча палим и стрељаним трговцима у НОБ-у, постављена лево од улаза у Робну кућу
 37. Крстови у порти и изван порте цркве Св. Кржа
- У порти цркве Светог Кржа чувају се три крста који су ту измештени са оригиналне локације због ширења града и реконструкције улица.
- а) “Француски” крст, налази се у јужном делу порте (1906) и означавао је место где су били сахрањени Наполеонов војници страдали од непознате епидемије. Оригинални дрвени крст из 1809. године мештанка Ева Нагел је заменила постојећим каменим крстом (1906).

б) **Крст постављен на источној страни порте** (1899) на чијем постољу се налази следећи текст: „MAGDALENA FRITZ PRESETANTERIN UND IHR MITGLIDERN 1899“, односно у преводу са немачког на српски: „Магдалена Фриц председница са својим члановима 1899“.

в) **Крст постављен испред цркве Св. Крижа**, вероватно потиче из 1748. године

1.2. Просторно-културно-историјска целина „Хрватски дом“

- Евидентиране непокретности под претходном заштитом у саставу целине су:

1. Стари магацин “Шме” (бивши магацин за пиварски јечам и стовариште Вајфертовог пива), Главна 102;

2. Дом Војске Југославије (бивши Хрватски дом), Главна 114/В. Назора;

3. Стамбено/пословни објект, Главна 87/Павловачка;

4. Стамбени објект, Главна 106;

5. Стамбени објект, Главна 110;

6. Стамбено/пословни објект (кућа “Станојчић”), Главна 116/ В. Назора;

7. Стамбени објект (кућа “Шатрић”), Главна 122;

1.3. Просторно-културно-историјска целина “Стара гимназија”

- Евидентиране непокретности под претходном заштитом у саставу целине су:

1. ОШ “Душан Јерковић” (Реална гимназија, подигнута 1924.), Главна 69;

2. ОШ “Вељко Дугошевић” (Немачка народна школа, подигнута 1896.), Главна 71;

3. Дечије јаслице (бивши Дом народног здравља са купатилом), Главна 73;

- меморијални споменици и спомен обележја

4. Биста Вељка Дугошевића, аутора вајара Вање Радауша из Загреба, постављена у парку Основне школе “Вељко Дугошевић”;

5. Спомен плоча постављена на згради забавишта, улица В. Дугошевића 143. Посвећена је формирању I партијске организације у Руми, маја 1919. године.

1.4. Просторно-културно-историјска целина Вазнесенска црква

- Непокретна културна добра од великог значаја у саставу целине су:

1. СПЦ Вазнесења Господњег, Станка Пауновића Вељка бр. 190;

2. Надгробни споменици у порти Вазнесенске цркве;

3. Парохијски дом поред Вазнесенске цркве, С. Пауновића Вељка 179;

1.5. Просторно-културно-историјска целина Николајевска црква

- Непокретна културна добра од великог значаја у саставу целине су:

1. СПЦ Св. Николе, Улица 15. августа бр. 55;

- Евидентиране непокретности под претходном заштитом у саставу целине су:

2. Парохијски дом код храма Св. Николе (првобитно мала словенска школа), Иришка 37 ;

3. Крст у порти цркве Св. Николе (крст у Содолу);

1.6. Просторно-културно-историјска целина Музичка Школа

- Евидентиране непокретности под претходном заштитом у саставу целине су:

1. Стара гимнастичка зграда (немачки соко – “турн хале”, подигнут 1938. године), ЈНА бр. 130;

2. Зграда ЈП “Рума” (бивша кућа “Ташнер”, потом Дом здравља), ЈНА 136;

3. Зграда Музичке школе, ЈНА 140;

1.7. Просторно-културно-историјска целина “Стара пекара”

- Евидентиране непокретности под претходном заштитом у саставу целине су:

1. ОШ “Иво Лола Рибар” (бивша кућа Штајнер/Весел, подигнута 1892. године), Главна 270;

2. Комплекс старе пекаре са житним магацином, Главна 266;

1.8. Фабрика обуће “Фрушка гора” (бивша Пинцова фабрика обуће), Орловићева 36-40

- Евидентиране непокретности под претходном заштитом у саставу целине су:

1. Индустијски објект у дворишту компл. фабрике обуће „Фрушка гора“ - Орловићева 36;

2. Објект у саставу комплекса фабрике обуће „Фрушка гора“ - Орловићева 36;

3. Објект у саставу комплекса фабрике обуће „Фрушка гора“, Орловићева 38;

4. Објекта саставу комплекса фабрике обуће „Фрушка гора“ - Орловићева 40;

5. Објект у саставу комплекса фабрике обуће „Фрушка гора“ - јужна зона комплекса издужен, на адреси Орловићева 40.

2. Појединачни објекти изван Просторно-културно историјских целина: **индустијски објекти:**

2.1. Ригов млин и кућа, подигнути уз раскрсницу пута за Сремску Митровицу и Стејановце;

2.2. Комплекс Старе циглане, подигнут уз пут за Стејановце;

2.3. Стовариште “БИП”-а (бивша “муњара” – електрична централа), Железничка 117;

Објекти јавне намене:

2.4. Бивши Петров двор, селекциона станица (данас је лоциран у оквиру школског комплекса средње техничке и пољопривредне школе), Вука Караџића 70;

2.5. Дом железничара (бивша “мађарска” железничка школа), подигнута 1905. године, Железничка 208;

2.6. Зграда Железничке станице, Железничка бб;

Стамбени и стамбено-пословни објекти:

2.7. Стамбени објект “Атковић” (бивша кућа “Линебах”), Железничка 40;

2.8. Зграда Занатског дома, ЈНА 166;

2.9. Стамбени објект (бивша вила “Тихи”, кућа “Грујић”), Вука Караџића 63;

В/ Добра под претходном заштитом

1. меморијални комплекси споменици и спомен обележја изван Просторно-културно историјских целина:

Спомен обележја

1.1. Заједничка гробница на православном гробљу подигнута жртвама стрељаним 1942. године;

1.2. Спомен обележје на железничкој станици посвећено Радовану Гајићу, отправнику возова погинулом у Другом светском рату;

1.3. Биста Стевана Петровића Брила, аутора вајара Јована Солдатовића постављена у кругу касарне;

1.4. Биста Миленка Брзака Уче, постављена у дворишту Техничке школе;

1.5. Биста Миливоја Савића Триве, постављена пред школском зградом Техничког школског центра;

Скулптуре

1.6. Групна скулптура “Деца са књигом”, аутора Славке Петровић Средовић, налази се у малом (Дечјем) парку у Руми;

Крстови

1.7. Крст са Распећем на Брегу, постављен на месту где се укрштају Главна, улица М. Гупца и улица А. Цесарца;

1.8. “Иришки” крст, постављен на излазу из Руме, са десне стране пута који води ка Иригу;

- 1.9. Крст постављен на крају Павловачке улице са леве стране пута;
1.10. Крст на углу улица Атанасија Стојковића и Гробљанске улице;
1.11. Дрвени крст, постављен у баштама у потесу “Врхови” између 1896. и 1912. године;

2. археолошки локалитети

2.1. Локалитет на потесу “Борковац” (Археолошки картон 97/В/3)

Сл. 1, Локалитет на потесу Борковац

2.2. Локалитет “Код барутане” (Археолошки картон 97/В/4)

Сл. 2, Локалитет “Код барутане” у односу на обухват Плана

3. Локалитет “Вашариште” (Археолошки картон 97/В/6)

Сл. 3. Положај археолошког локалитета Вашариште у односу на обухват Плана

3.4. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

Мере заштите природе у ширем смислу подразумевају планске активности којима се штите природни ресурси : пољопривредно земљиште, шуме, надземне и подземне воде и ваздух, од негативног утицаја човековог деловања, односно активности којима се то деловање усклађује с капацитетима и карактером ресурса.

ПГР у различитим одредбама, непосредно или посредно, води рачуна о заштити и унапређењу природних ресурса, где се подразумевају изузетни елементи који имају или могу имати статус природног добра. Неке створене вредности постале су део природног окружења и морају чувати, одржавати и унапређивати.

Према Условима Покрајинског завода за заштиту природе 03-228/2 од 06.03.2016. у обухвату плана налазе се следеће просторне целине од значаја за очување биолошке и геолошке разноврсности:

1. Заштићена подручја:

У обухвату ПГР се не налазе заштићена подручја.

2. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја

У обухвату Плана се налази део станишта са ознаком ИРИ16, назив: "Пашњаци и акумулација ка Борковцу", категорије станишта: акумулације, ливаде, панонске шумо-степе, степе на лесу. Станиште је део подручја планираног за заштиту „Фрушкогорски лесни плато“.

Станишта су регистрована у бази података Завода у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива Број 110-00-18/2009-03 од 20.1.2010. ("Сл. гласник РС", бр. 5/2010);

- Забрањене су активности које могу да доведу до уништавања јединки заштићених и строго заштићених врста (јединке у свим фазама развоја, нпр. јаја);
- Прибавити посебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима којима се мењају карактеристике станишта.

Покрајински завод за заштиту природе је издао услове заштите природе за израду Плана детаљне регулације „Парк шума Борковац“ под бројем 03 - 82 и 03 - 68 од 10.06.2010.

Према условима Завода за заштиту природе неопходно је Концептом озелењавања насеља Руме:

1.1 Формирати систем јавног зеленила и повезати га са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату Плана;

1.2 Повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;

1.3 Учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом;

1.4 Очувати зелене површине унутар стамбених блокова, у зони породичног и вишепородичног становања и блокова са становањем као преовлађујућом наменом и повезати их у целину;

1.5 Приликом озелењавања комплекса, блокова и локација намењених за производњу, пословање и услуге, формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке еگزота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања. Формирати заштитни зелени појас између постојећих и планираних радних зона и осталих садржаја.

1.6 Дуж фреквентних градских саобраћајница, формирати и одржавати густ зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем, а паркинг просторе равномерно покрити високим лишћарима;

1.7 Избежавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

На основу увида у Регистар заштићених природних добара утврђено је да се на подручју Плана налази део станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја. Граница Плана се граничи са подручјем у поступку заштите „Лесни профил Циглане у Руми“, чија студија заштите је предата надлежном органу на проглашење.

Чланом 15. Закона о заштити природе (Сл. гласник РС бр. 36/09, 88/10, 91/10 - исправка), заштита врста се „остварује спровођењем мера и активности на очувању самих врста, њихових популација и станишта, екосистема и коридора који их повезују“, а у складу са чланом 16., заштита станишта врши се „спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара, планирањем и уређењем простора.“ На основу чланова 4., 36., 71. и 72., дивље врсте које су угрожене или могу постати угрожене, које имају посебан значај са генетичког, еколошког, екосистемског, научног, здравственог, економског и другог аспекта, штите се као строго заштићене дивље врсте или заштићене дивље врсте. Повољно стање дивљих врста обезбеђује се заштитом њихових станишта и заштитним мерама за поједине врсте, а очување дивљих врста и њихових станишта саставни је део мера и услова заштите природе из члана 9. Закона.

Чланом 7. Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива (у даљем тексту Правилник), заштита и очување строго заштићених и заштићених дивљих врста спроводи се предузимањем мера и активности на управљању популацијама, међу којима је на првом месту заштита станишта. На подручју Плана најзначајније су следеће заштићене и строго заштићене врсте биљака: гороцвет (*Adonis vernalis*) и животиња: (*Lanius collurio*), велика стрднадица (*Miliaria calandra*), текуница (*Spermophilus cetellus*).

Предстојећим процесом валоризације станишта заштићених и строго заштићених врста треба да се утврди на којим стаништима постоје услови за трајно очување природних вредности, а за које постоје други приоритети одрживог развоја. Станиште је део подручја планираног за заштиту „Фрушкогорски лесни плато“.

Тренутно, пре картирања станишта Србије, Завод располаже само прелиминарним подацима о просторном распореду типова станишта подручја Плана, чије очување и унапређење је предвиђено Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување Број 110-00-61/2010-01 од 18.5.2010. („Сл. гласник РС“, бр. 35/2010). Уколико Заводу буду достављене геодетске подлоге (катастар), границе станишта ће бити исцртану по катастру.

У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности, дужни смо да спречавамо уношење и контролишемо или искорењујемо „оне стране врсте које угрожавају природне екосистеме, станишта или (аутохтоне) врсте“. На нашим подручјима сматрају се инвазивним следеће о биљне врсте:

Биљне врсте: циганско перје (*Asclepias glandulosa*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), дафина (*Eleagnus agnostifolia*), пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledicija trijancantos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenococcus inserta*), касна спремза (*Prunus serotina*), јапанска фалопија (*Reynouria sun. Fallopia japonica*), багрем (*Robinia pseudoacacia*), сибирски брест (*Ulmus pumila*).

Конвенција о биолошкој разноврсности („Сл. лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 11/2001) у Члану 8. указује на потребу регулисања или управљања „биолошким ресурсима важним за очување биолошке разноврсности у оквиру или ван заштићених подручја, у циљу њиховог очувања и одрживог коришћења“.

Неопходно је подизање високог заштитног зеленила око насеља према обрадивим површинама ради спречавања загађења насеља од еолске ерозије и ношених честица пестицида. Острва зеленила омогућавају опстанак угрожених врста међу којима су и заштићене врсте птица грабљивица, сисара, појединих водоземаца и гмизаваца, а зелени појасеви имају и улогу ремизе за ловну дивљач и обезбеђују гнездилиште птицама певачицама које се хране на пољопривредним површинама.

Заштита биодиверзитета насељених места заснива се на стварању и одржавању јавних повезивању природне средине са урбаним простором а долази и до просторног разграничавања функција које могу негативно утицати једна на другу. Велике поплочане и/или бетониране површине у грађевинском подручју као и сами грађевински објекти јачају ефекат неповољних климатских карактеристика околине (ниске вредности влажности ваздуха, повећан алbedo обрађених површина, присуство прашине у ваздуху и сл.).

Повећањем индекса заузетости грађевинских парцела подручја Плана, смањује се проценат постојећег јавног зеленила што за последицу има погоршање квалитета ваздуха, а додатним озелењавањем побољшава се квалитет ваздуха, снижавају температуре у летњем делу године због способности биљака да апсорбују и рефлектују сунчево зрачење, спречавају се ерозија тла изазвана кишом и ветром и брзо отицање атмосферских падавина, смањује се бука од саобраћаја.

Чланом 18. Закона „...Очување биолошке и предеоне разноврсности станишта унутар агроекосистема и ДРУГИХ неаутономних и полуаутономних екосистема спроводи се првенствено очувањем и заштитом рубних станишта, живица, мећа, појединачних стабала, групе стабала, бара и ливадских појасева, као и других екосистема са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом.

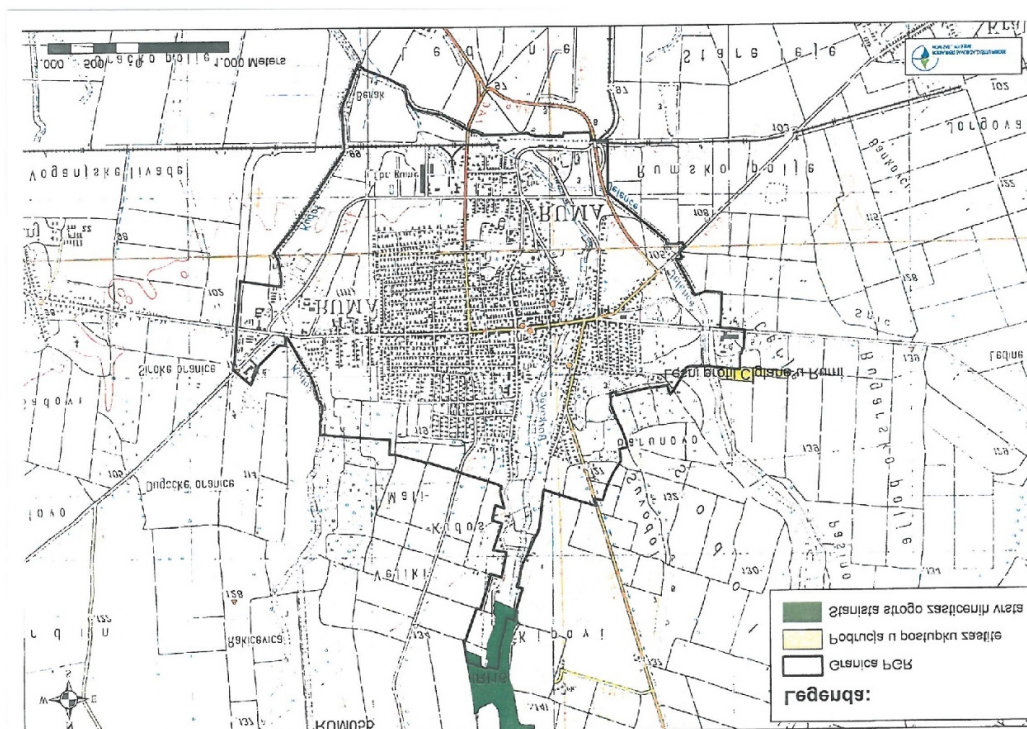
Приликом укрупњавања пољопривредног земљишта мора се водити рачуна о очувању постојећих и стварању нових рубних станишта ради обезбеђења биолошке и предеоне разноврсности екосистема“.

Делови геолошког и палеонтолошког наслеђа, као и биолошка документа који имају изузетан научни, образовни и културни значај, могу се штитити као покретна заштићена природна документа. Покретна заштићена природна документа могу бити: сви примерци холотипова, синтипова и генотипова фосила, као и типске врсте фосила, сви појединачни минерали и/или кристали и минералне друзе На лежишту, сви холотипови и

синтипови фосила, типске врсте фосила појединачних минерала и кристала, миколошке, ботаничке и зоолошке збирке, као и појединачни конзервирани препарати органских врста, њихови холотипови и синтипови. Забрањено је сакупљање и/или уништавање покретних природних докумената као и уништавања или оштећивање њихових налазишта (за изградњу објеката).

Чланом 23. Закона, „Заштита геолошке разноврсности при коришћењу и уређењу простора остварује се спровођењем мера очувања природе, геолошких и палеонтолошких докумената, као и објеката геонаслеђа а на основу члана 37. Закона, забрањено је

„...сакупљање и/или уништавање покретних природних докумената као и уништавање или оштећивања њихових налазишта.“.

Сл. 4. Просторне целине од значаја за очување биолошке и геолошке разноврсности

3.5. СТАНОВНИШТВО

Анализа демографских кретања у Општини Рума показује да у 17 насеља живи 54339 становника. Пораст укупног броја становника на нивоу Општине у највећој мери везан за пораст броја становника централног насеља – Рума где живи 55,25% становника.

Насеље Рума, као једино градско насеље у општини, има већи број становника од просечног града у Војводини (30026 - АПВ 22946).

Табела 3: Кретање укупног броја становника у граду

Насеље	Укупан број становника								Просечна стопа раста
Рума	1948. 14001	1953. 15619	1961. 19446	1971. 24933	1981. 27699	1991. 28582	2002. 32229	2011. 30026	(2011/1948) 2.148

Природно кретање становништва Општине има изражене негативне карактеристике што се огледа у високом морталитету од 15,6‰ ниском наталитету од 8,5‰ и негативном природном прираштају од -7,1‰.

Стога је укупан пораст броја становника Општине искључиво резултат механичког прилива становништва.

Укупан број домаћинстава расте, а просечна величина домаћинства опада.

Највеће учешће имају домаћинства са 1-3 члана (62,4%).

Овакве тенденције последица су раслојавања породице, константног пада наталитета и погоршања старосне структуре популације.

Рума, као центар Општине, има најповољнију образовну структуру, у којој доминира становништво са завршеним средњим, вишим и високим образовањем.

3.6. ПРИВРЕДА

Као традиционално пољопривредни регион Рума и данас поседује солидну основу за развој ове делатности, било кроз индивидуални сектор, било кроз одговарајуће више облике прераде (прехранбено-прерађивачка индустрија). У структури румске привреде заступљене су следеће индустријске гране: индустрија коже и обуће, текстилна индустрија, дрво-прерађивачка индустрија, индустрија пољопривредне пнеуматике, металопрерађивачка индустрија, индустрија делова за аутомобилску индустрију, индустрија меморијске пене и прерада пластике, рециклажна индустрија и друге).

Рума, такође, има и дугу традицију у трговини, а у том погледу је свакако најпознатији румски вашар који се одржава сваког трећег у месецу и окупља велики број посетилаца из земље и региона. Нажалост, занатство, које је некада такође било заштитни знак Руме, постепено замире и пресељава се у историју.

У границама планског подручја и у радним зонама изван граница грађевинског подручја последњих година нагло се развија привреда. За све радне зоне урађени су планови детаљне регулације.

Индустријска зона "Румска петља" налази се у подручју раскрснице аутопута Е-70 и државног пута IV реда 21 (Нови Сад - Шабац). Простире се на 238 ha грађевинског земљишта изван граница грађевинског подручја насеља у својини општине Рума. Планом детаљне регулације обрађена је целокупна површина радне зоне. Опремљена је електромережом, водоводном и канализационом мрежом, као и гасоводном мрежом и поседује приступне саобраћајнице. Зона је блоковски подељена, са сервисним путевима унутар блокова и у њој се могу обављати све делатности осим производње и транспорта опасних материја. Величине парцела су од 1,5 до 50 ха. У овој зони изграђене су : кинеско-данска Фабрика меморијске пене „Everest production“, Фабрика туљака за производњу капа и шешира „Capital group“, непалска Фабрика тестенина и нудли „Inconest“, Фабрика челичних конструкција " Rumecon", Рума, а тренутно се граде и друге фабрике.

Индустријска зона "Запад" је у потпуности инфраструктурно опремљена. Обухвата површину од 195 ha, од чега је планском документацијом обрађено 97 ha. Смештена је обострано уз државни пут II А реда 120 на потезу од Риговог млина до Улице Владимира Назора. У овој индустријској зони су већ смештени неки од најзначајнијих индустријских објеката попут "Митаса" (производња гума за радне и пољопривредне

машине), „Румапласта“ (производња ПВЦ цеви); британска „Agena“ (производња клипњача за Фордове моторе), „Andric company“ (производња расветних уређаја), „Инсерт“ (компанија која се бави производњом горњих делова обуће за највеће светске брендове), словеначка „Menina“ (прерада дрвета), текстилна фабрика „Адриана текс“ (која послује у оквиру „Calzedonia“ групе), „Matis“, индустрија тапацираног намештаја, француска компанија „Hutchinson“ која се бави производњом гумених црева за аутомобилску индустрију, „FIXA“, производња обуће, „Jakob Beker“ (привремено складиштење отпада).

Радна зона „Исток“ простире се дуж државног пута IV реда- 21. Површина ове зоне је 42,5 ha, а планском документацијом је обрађено 40 ha. Зона је опремљена свом неопходном комуналном и саобраћајном инфраструктуром. Планском документацијом је предвиђено да се на овој локацији развијају „мала“ привреда, трговина и саобраћајне делатности. Постојећи привредни комплекси, пре свега домаћих инвеститора, су: „Фриго - Жика“ Рума (производња расхладних тела), „Руметал“ (трговина шрафовском робом), „Румапромет“ (трговина и прерада тестенина), „Прометал“ (производња намештаја и ентеријера), „Евротом“ (производња козметике и лекова на бази меда), „Уљарице Бачка“ (складиштење житарица), „Матешић транспорт“ (шпедиција), Фабрика „Фероплет“ (производи од метала).

Радна зона „Југ 1“ простире се на површини од 50 ha и у значајној мери је прожета становањем. Смештена је северно од железничке пруге Београд-Шид, уз државни пут II А реда 120 на потезу од Улица Владимира Назора до државног пута IV реда- 21. Ова радна зона је углавном комплетирана и није могуће веће проширење наведених комплекса. На овој локацији су смештени погони индустрије „Андријашевић“, грађевинско предузеће „Боровица транспорт“, „Електродистрибуција“ Рума, Фабрика коже, „Сигма“, „Анђелић транспорт“, „Агросеме“, „Симпа превоз“ и др.

Радна зона „Југ 2“ се простире на 390 ha и целокупна површина је обрађена Планом детаљне регулације. Зона се налази између коридора пруге Београд - Загреб, коридора канала Кудош/Јеленци, аутопута Е-70 и државног пута IV-21. Власништво на земљишту је мешовито, приватно и државно. Инфраструктурно опремање ове радне зоне је у току, а сва потребна инфраструктура је положена источном ивицом ове индустријске зоне. Ово је највећа радна зона у општини Рума. У овој радној зони су смештени „Галеника - Фито фармација“, „Сремпут“, Асфалтна база и градски уређај за пречишћавање отпадних вода.

Значајна предност румских индустријских зона огледа се у поузданим енергетским ресурсима; капацитети електричне енергије су гарантовани; обезбеђени двостраним снабдевањем што омогућава сигурност и стабилност. Све индустријске зоне су гасификоване, а потенцијални ресурс представљају термалне воде температуре изнад 60°C у количинама погодним за експлоатацију (подручје РЗ Румска петља). Рума је решила водоснабдевање у целини. Покривена је интернетом и телефонским линијама.

Значајно је истаћи да инвеститори који се одлуче за улагања у Руми могу рачунати на максималне субвенције државе за запошљавање радника као и на подстицаје од стране локалне самоуправе. Према „NALED“у, Рума се налази у кругу општина са повољним пословним окружењем.

Начини инвестирања су или „гринфилд“ инвестиције у радним зонама или приватизација са проширењем капацитета. Забележено је, до сада, неколико успешних „brownfield“ инвестиција:

- „Митас“, компанија која је веома успешно приватизовала компанију „Румагума“ и тренутно проширује своје производне капацитете;
- Италијански бренд „Luxury tannery“ приватизовао фабрику коже;
- Фабрика обуће.

Захваљујући изузетном геосаобраћајном положају, близини великих градова заштићеним објектима природе и обиљу културно-историјских споменика, Рума има одличне услове за развој транзитног, конгресног, спортско-рекреационог туризма. Рума поседује солидне смештајне капацитете : Хотел „Парк“, Хотел „Борковац“, Гарнет хотел,

Вила „Хит“, Ресторан „Вулин“, Кућа за одмор „Асторија“ и сл. у којима се бележи раст ноћења из године у годину.

На излетишту Борковац, изграђен је спортски објект са олимпијским базеном који отвара могућности за развој спортско-рекреативног туризма.

Рума је данас, на почетку 21. века, један од привредних и културних центара Срема и њена данашња економска улога одраз је њене богате историје предузетништва. Индустрија, занатство, трговина и пољопривреда чине јаку економску основу на којој су створени услови за даљи развој општине Рума и њено напредовање, како на пољу економије, тако и на пољу културе и образовања.

Рума има разноврсну привреду која је кроз свој развој имала успоне, али и падове. Свој допринос развоју општине у свим њеним сегментима свакако су имала предузећа као што су: „Фабрика кожа“, „Румагума“, „Румапласт“, „Агрорума“, „Сремпут“, „Румен“, „Руматранс“, Фабрика обуће „Фрушка гора“, „Житопромет“ и др. Нека од ових предузећа су у новонасталим тржишним условима привређивања престали са својом делатношћу или се преоријентисала на нове производње. Већина некад друштвених предузећа променила је власничку структуру, те је приватни капитал постао доминантан. Ту свакако треба поменути: „Андријашевић“, „Румикс“, „Фриго Жика-Соко“, „ББ Електроник“, „Боровица“, „Мрвић Стил“, као и велики број самосталних занатских, угоститељских и трговинских радњи.

Као традиционално пољопривредни регион Рума и данас поседује солидну основу за развој ове делатности. Велики број домаћинстава се још увек бави пољопривредом.

4. ПОСТОЈЕЋА И ПЛАНИРАНА ИНФРАСТРУКТУРА

4.1 СТАЊЕ И РАЗВОЈНЕ МОГУЋНОСТИ САОБРАЋАЈНИХ ПОВРШИНА

Саобраћајне површине

Јавне површине односно коридори на којима се одвија саобраћај, дефинисани су према врсти, интензитету саобраћаја односно рангу пута-улице у мрежи саобраћајница. У оквиру попречних профила саобраћајница подразумевају се међусобно усклађене подземне и надземне инсталације примарног и секундарног ранга, као и они садржаји који се утврде планом разраде, односно одобре на основу прописа.

За енергетске далеководе, канале за одводњавање, водотокове, евентуално другу инфраструктуру, утврђују се коридори у којима се обезбеђује изградња, функционисање, заштита и несметано одржавање инсталација, на основу прописа.

Јавне саобраћајне и друге јавне површине не могу да се ангажују за намену односно за обављање делатности супротно основној намени те површине односно супротно условима из плана разраде или другим позитивним прописима.

ГЕНЕРАЛНО РЕШЕЊЕ САОБРАЋАЈНОГ СИСТЕМА

Развој саобраћајног система заснива се на плановима и могућностима друштвено-економског развоја и посматра се у периоду дужем од планског.

Ваздушни саобраћај

У домену ваздушног саобраћаја Рума је упућена на аеродром у Сурчину.

Јужно од града планиран је аеродром за потребе пољопривредне, спортске и пословне авијације. Могућност изградње хелиодрома је на локацијама које просторно и технички могу да задовоље прописане услове.

Водни саобраћај

У домену водног саобраћаја Рума је упућена на савске луке у Шапцу и Сремској Митровици.

Железнички саобраћај

Руму с јужне стране тангира магистрална двоколосечна електрификована железничка пруга: Београд Центар - Стара Пазова - Шид - државна граница - (Товарник), као саобраћајница међународног значаја (Е-70). Пруга је део основног правца који је дефинисан паневропским коридором Х: Салзбург - Љубљана - Загреб - Шид - Стара Пазова - Београд - Ниш - Прешево - Скопље - Солун, која повезује земље југоисточне Европе са Европом. Осим реконструкције постојеће пруге ради омогућавања већег осовинског притиска и већих брзина (160-250 км/х), планови вишег реда предвиђају и изградњу пруге за велике брзине, па сходно томе је потребно сачувати и заштитити планирани коридор.

Од главне пруге, у румском железничком чворишту одваја се једноколосечна пруга Рума - Шабац - Распутница Доња Борина - државна граница - (Зворник Нови), која такође треба да се реконструише и електрификује. Овај правац је значајан са саобраћајно - привредног становишта, поготово када се успостави саобраћај на деоници Зворник (Каракај) - Тузла, односно заврши и почне да функционише пруга Ваљево - Лозница - Тузла и даље.

Из румске железничке станице постојао је железнички одвојак до Врдника, који је укинут престанком рада врдничког угљенокопа. У развојним плановима „Инфраструктуре железнице Србије“ а.д. не предвиђа се ревитализација поменуте пруге. Такође „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. не задржава земљиште над коме се налази коридор пруге.

Од главног железничког чвора одвајају се и три индустријака колосека:

- један који води до старе „Гумаре“,
- други који се пружа делом трасе Врдничке пруге до силоса „Агроглоб“,
- и трећи који се пружа до асфалтне базе предузећа АД „Сремпут“ и фабрике „Галеника фитофармација“ АД.

Румски железнички терминал поред система колосека садржи објекте и постројења у служби робно-путничког транспорта, одржавања вучних средстава и одржавања железничке инфраструктуре. Сама железничка станица представља објекат из опуса градитељског наслеђа Руме, што подразумева њену заштиту, ревитализацију и одржавање.

Уз железничку станицу наслања се комплекс међумесне аутобуске станице и станице приградског и градског саобраћаја, чиме су ова два вида превоза интегрисана у јединствен систем.

Друмски саобраћај

Према овом критеријуму Рума се категорише као регионално саобраћајно тежиште (урбано насеље са 50.000-100.000 становника у гравитационом подручју и временским радијусом свакодневне гравитације 30-45 минута. Поред свих функција нижих нивоа центара (општина), оно је административни, културни, образовни, привредни, снабдевачки, здравствени и други центар региона, односно више општина).

Планерско-методолошки приступ уређењу путног саобраћајног система Руме заснива се, сем на одредбама Закона о путевима („Сл.гласник РС“, бр. 41/2018), и на поставкама следећих релевантних докумената из ове области:

1. Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају даиспуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Сл. гласник РС“, бр.50/2011)
2. Уредба о категоризацији државних путева („Сл. гласник РС“,бр.105/2013, 119/2013 и 93/2015)
3. Техничка упутства за планирање и пројектовање градске путне мреже (ПГС-М/06, ПГС-ПМ/07, ПГС-ЛМ/08, ПГС-ПР/07, ПГС-ДР/08, ПГС-П/08)

Путни саобраћајни систем Руме чини :

- ванградска путна мрежа (деонице ванградских путева кроз подручје насеља) и

- примарна градска путна мрежа (главне насељске саобраћајнице-градске магистрале), које су већином и истовремено и деонице ванградских путева прилагођене потребама насеља
- секундарна градска путна мрежа коју чине све улице (сабирне и приступне улице).

У ширем подручју Плана налазе се следећи државни и општински путеви:

Аутопут АЗ (М-1, Е-70) пресеца румски атар (рубни предео и грађевинско подручје у атару јужно, око 4,0 км од града. Саобраћајни токови правца исток-запад се преко петље "Рума" усмеравају на југ према Шапцу, односно на север ка Руми и даље ка Новом Саду, путем ДП ИБ 21 (М-21). Положај Аутопута у односу на град је повољан, јер га не угрожава, а пружа повољне везе, поготово за удаљене циљеве путовања.

Државни пут ДП ИБ 21 (Нови Сад-Шабац), правца север-југ, је друга фреквентна транзитна саобраћајница, која уједно непосредно снабдева град саобраћајним токовима. Постојећа траса, готово у целини пролази кроз грађевинско подручје, односно грађевинско подручје радних зона које су смештене обострано дужином читаве трасе, а с уличним системом града повезана је преко низа укрштаја у нивоу и ван нивоа:

- кружна површинска раскрсница на северном улазу у град (из правца Н.Сада)
- денивелисана раскрсница - укрштај са ДП ИА 126 (веза за Инђију и Ст.Пазову)
- кружна раскрсница - укрштај са ДП ИА 120 (веза за Пећинце и Београд)
- денивелисана раскрсница - укрштај са ДП ИА 120 (веза за Ср.Митровицу и аутобуски и железнички терминал)
- трокрака површинска раскрсница - укрштај са ОП бр.1 (веза за Буђановце и Платичево)
- трокрака површинска раскрсница - јужни улаз у Руму

Просторним планом подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута 1 реда бр. 21 Нови Сад - Рума - Шабац и државног пута 1 реда бр.19 Шабац - Лозница („Службени гласник РС“, бр. 40/2011, 39/2019 и 88/2020) траса ДП ИБ 21 кроз насеље се измешта на исток, ван подручја града како би се остварили захтеви оваквог типа брзе, даљинске саобраћајнице резервисане за саобраћај моторних возила.

Државни пут ДП ИА 120 (државна граница са Хрватском - Шид - Кузмин - Сремска Митровица - Рума - Пећинци - Бечмен - Обреновац) у подручје плана улази из правца насеља Вогањ, код "Риговог млина" наставља Индустријском улицом до саобраћајне петље код аутобуског и железничког терминала, укључује се на трасу ДП ИБ 21 и прати је до Краљевачке (кружне) раскрснице и наставља даље ка Пећинцима.

Државни пут ДП ИА 126 (Рума - Путинци - Инђија - Стари Сланкамен) почиње на денивелисаној раскрсници - укрштај са ДП ИБ 21 и наставља ка Путинцима до границе плана.

Државни пут ДП ИБ 314 (Ердевик - Бингула - Чалма - Манђелос - Велики Радинци - Рума - веза са државним путем 120) почиње на раскрсници са ДП ИА 120, код "Риговог млина" и наставља према Стејановцима до изласка из обухвата плана.

Општински пут ОП бр.1 (Рума - Буђановци - Никинци - Платичево) почиње на трокракој површинској раскрсници код касарне "Аеродром" и наставља ка Буђановцима до изласка из подручја плана.

Општински пут ОП бр. 8 (Рума - Павловци) почиње на трокракој површинској раскрсници са ДП ИБ 21 и улази у град преко пружног прелаза на међународној железничкој прузи Београд-Шид, наставља Улицом Владимира Назора и Павловачком улицом до изласка из подручја плана.

Хијерархија насељске путне мреже

Улична саобраћајна матрица насеља је део историјског наслеђа јер се развијала кроз векове упоредо са урбаним развојем града (интензивно с почетком 18. века).

Урбано језгро данашње Руме формирано је у правцу исток - запад око осовине коју чини Главна улица. Управну осовину, правац север - југ, чине Иришка улица (Иришки друм), Железничка и Улица Владимира Назора.

Све остале улице су паралелне овим осовинама.

Схема румских улица је по форми ортогонална, сем улазних праваца у град који су радијални у односу на центар града.

Према хијерархији саобраћајнице градске путне мреже су дефинисане као:

- **главне насељске саобраћајнице (градске магистрале),**
- **сабирне насељске саобраћајнице,**
- **приступне насељске саобраћајнице.**

Главне насељске саобраћајнице (градске магистрале) - у ову групу саобраћајница сврставају се градске улице које леже на траси ванградских путева и сем најважнијих градских саобраћајних токова примају и транзитне токове:

- Главна улица и у продужетку Улица Вука Караџића,
- Стара траса ДП ИБ 21 (М-21).
- Улица Владимира Назора и Павловачка улица,
- Индустијска улица,
- Краљевачка улица,
- Улица Стејановачки пут,
- и планирана Северна обилазница Руме.

Сабирне насељске саобраћајнице

У ову категорију се сврставају градске саобраћајнице које прикупљају саобраћајне токове из појединих делова града и воде их до главних насељских саобраћајница или до капиталних комуналних објеката. То су следеће улице:

- Орловићева - Железничка, Иришка - Аугуста Цесарца, Врдничка - Душана Јерковића, Јована Суботића - Алексе Шантића, Николе Тесле, 15. маја - 15. августа, Тиволска, Лењинова, Нова Језерска - Милоша Црњанског, Косовска.

Приступне насељске саобраћајнице

Ове саобраћајнице представљају систем свих осталих, стамбених и сервисних улица у граду, односно појединим зонама, које опслужују стамбене, привредне и остале садржаје. И овај систем је потребно даље допуњавати, унапређивати односно усклађивати према потребама, стандардима и нормативима. Ту спадају и блоковске и саобраћајнице комплекса, као и колско-пешачки пролази.

Овим Планом између осталог предвиђа нови улични систем у суперблоковима :

- "Борковац-север",
- "Тивол-југ/Берак-запад",
- "Брег-југ", затим,
- насеље Врбаре,
- Железничка - (Марка Орешковића - Нова) - Владимира Назора,
- Железничка - Владимира Назора (преко комплекса "Касарна"),
- Иришка - Фрање Клуза, и др.

Јавни превоз

Сем железничким, јавни превоз путника обавља се међумесним, приградским и градским аутобуским, као и такси превозом. Међуградске аутобуске линије, којима је Рума повезана с ближим и даљим окружењем, развијаће се према потребама и могућностима, приградски и градски превоз такође.

Бициклистички саобраћај - Овај вид саобраћаја је запостављен, иако Рума по конфигурацији и простору односно дистанцама има погодне услове. Неопходно је трасе

планираних бициклистичких рута водити постојећим путним коридорима, док се у наредном планском периоду не створе услови за промену попречног профила пута.

Пешачки саобраћај- Градску мрежу пешачких комуникација и површина чине јавне и интерне пешачке и колско-пешачке стазе, тротоари, шеталишта, одморишта, тргови и пјачете.

Паркирање и гаражирање возила- Највећи проблем је паркирање у централној зони која се развија. Велики проблем је нерешено паркирање возила (и аутобуса) посетилаца односно масовних корисника јавних објеката као што су Културни и Спортски центар, Хотел и недалеког Стадиона "Словена", затим објекти општинске и друге администрације, пијаце и др.

Станице за снабдевање горивом (ССГ)

У оквиру градског насеља постоји седам јавних станица за снабдевање горивом, што реално задовољава потребе, па је неопходан рационалнији приступ и ограничење лоцирања ових садржаја у насељу и ван њега.

4.2. СТАЊЕ И РАЗВОЈНЕ МОГУЋНОСТИ ИНФРАСТРУКТУРНЕ МРЕЖЕ

4.2.1. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Снабдевање електричном енергијом насеља Рума са припадајућим индустријским зонама је реализовано из ТС 110/35/20 kV "Рума 1" (источно, на излазу према Путинцима) тренутно инсталисане снаге 31,5 MVA, преко 20 kV извода "Брег", "Циглана", "Ириг", "Источна радна зона 2, "Мали Радинци", "Раскрсница", "Вашариште", "Румска петља", "Змај Јовина", из ТС 110/20 kV "Рума 2" (западно, на излазу према С.Митровици) тренутно инсталисане снаге 31,5 MVA преко преко 20 kV извода "Воћара Ириг", "Виноградска", "Техничка школа", "Пнеуматика", "Силоси", "Ново насеље", "Кудош" и ТС 35/10 kV "Рума Југ" инсталисане снаге 2x8 MVA преко 10 kV извода "27. Октобар", "Владимира Назора", "Мотел".

Цео град и садржаје у атару покрива мрежа од око 115 дистрибутивних ТС (20/0,4 и 10/0,4 KV) најчешће монтажнобетонских, компактно бетонских, затим стубних, старих зиданих и оних које су смештене у вишепородичне стамбене, привредне и друге објекте. Средњенапонска мрежа у граду је подземна. Нисконапонска мрежа у централном делу је каблирана у осталим деловима града надземна.

Напајање Руме електричном енергијом још увек није задовољавајуће. У северном делу града (северно од Главне улице) све ТС су преведене на напон од 20 KV и тај део углавном има решено напајање. Јужни део града још увек није задовољавајуће снабдевен, јер је напон углавном од 10 KV, али се спроводе активности за прелазак на 20 KV напон.

Преглед реализације електричне енергије у MVh за период 2005-2015 и број купаца и структура потрошње у 2015. години за насеље Руму су представљени следећим табелама :

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
122.907	121.610	123.331	124.757	119.411	123.349	122.911	121.398	123.473	122.738	128.927

високи напон			домаћинство			остала потрошња			укупно		
број	MVA	%	број	MVA	%	број	MVA	%	број	MЊh	%
28	34.649	26,87	12057	63.904	49,57	1833	30.374	23,56	13918	128.927	100

Постојеће дистрибутивне и индустријске трафо станице 20/0,4 kV преко којих се снабдевају потрошачи у насељу Рума и одговарајућим индустријским зонама представљене су у доњим табелама.

Назив	тип	снага kVA	20 извод	kV
ТС 110/35/20 kV "Рума 1"				
Брег	МБТС	630	Брег	
Матије Гупца	СТС	160		
15.Августа	МБТС	630		
Содол	ЗТС	630		
Кула 3	КБТС	630		
блок Ц	МБТС	2x630		
Штампарија	МБТС	630		
Фабрика обуће	УЗ	1000		
Детелина	КБТС	630		
Дом здравља	МБТС	2x630		
Орловићева	МБТС	630		

Назив	тип	снага kVA	20 извод	kV
ТС 110/35/20 kV "Рума 1"				
Циглана	МБТС	2X1000	Циглана	
Обилазница	СТС	160	Ириг	
Источна радна зона	МБТС	630	Источна радна зона 2	
Источна радна зона 2	МБТС	630	Мали Радинци	
Церје	СТС	160	Раскрсница	
Раскрсница	СТС	160		
Бензинска пумпа	СТС	160		
Суп	УЗ	630		
Краљевачка	СТС	250		
Краљевачка 2	СТС	400		
А.Цесарца	СТС	250		
Вашариште	ЗТС	400		
Пекара	ЗТС	2x630		
Врбаре	МБТС	630		
Пинкијева	СТС	250	Вашариште	
Парк	ЗТС	160		
Атанасија Стојковипа	СТС	160		
Пошта стара	МБТС	500+400		
Социјално	УЗ	630		
Пошта	МБТС	630		
Агрорума	МБТС	400		
Ј НА 2	МБТС	400		
Партизанска	МБТС	630		
Ј НА	МБТС	630		

Кратка	ЗТС	400	
7.Јули	МБТС	630	
С.Пенезића	СТС	160	
М.Стојановића	СТС	400	
Југопетрол	МБТС	400	
Стевана Пузића	КБТС	400	
Веса	МБТС	630	
Еверест 1	МБТС	630	Румска петља
Еверест 2	УЗТС	2х630	
Змај Јовина	ЗТС	630	Змај Јовина
Венац	УЗ	630	
Робна кућа	ЗТС	630	
Центар	МБТС	630	
Блок Б	МБТС	630	
Културни центар	МБТС	2х630	
Хотел	М БТС	2х630	

Назив	тип	снага kVA	20 извод kV
ТС 110/35/20 kV "Рума 2"			
Базен	КБТС	630	Воћара Ириг
Водовод	УЗ	250+160	
Плантажа	УЗ	250	
ЦС Борковац	СТС	400	

Виноградска	МБТС	2х630	Виноградска
Дуга	МБТС	250	
15.Мај	МБТС	630	
И.Л.Рибара	МБТС	630	
М.Дакића	ЗТС	630	
27.октобра	ЗТС	630	
Техничка школа	ЗТС	630	Техничка школа
Вука Караџића	МБТС	630	
Гимназија	ЗТС	630	
Црвени крст	МБТС	400+630	
Ноо	МБТС	630	
Општина	МБТС	630	
Пнеуматика 1	УЗ	6х1000	Пнеуматика
Пнеуматика 2	УЗ	3х1000+630	
Силоси	УЗ	2х630	Силоси
Кланица	МБТС	630	
Адриана	УЗТС	2х400	
Албон	МБТС	2х630	
Хладњача	УЗ	3х1000	
Инсерт	МБТС	630	
Хацинсон	УЗТС	2х1250	
Индустријска зона	МБТС	630	
Новоградња	МБТС	2х630	
Станковић	СТС	400	
Сава Крањ	МБТС	630	
Драгић	СТС	400	
Ушљебрка	СТС	400	
Румапласт	УЗ	2х630	
Ново насеље	МБТС	2х630	

Ново насеље 2	МБТС	2x630	Ново насеље
Алекса Шантип	МБТС	630	
Глина	ЗТС	630	
Берак 1	ЛТС	630	
Берак 2	МБТС	630	
Никола Тесла	МБТС	630	
Д. Јерковић	МБТС	630	
ДАГ ЦО	ЗТС	630	Кудош
Кудош	мБТС	630	
Николе Тесле-север	МБТС	1000	
Фрушкогорска	МБТС	630	
Боркосац 6	МБТС	400	
Соц.Савеза	МБТС	630	
Првوماјска 1	МБТС	630	
Првوماјска 2	МБТС	630	
8. Марта	МБТС	630	
Сутјеска	МБТС	630	
Дом Старих	МБТС	630	
Борковачко насеље	ЗТС	630	

Постојеће дистрибутивне и индустријске трафо станице 10/0,4 kV преко којих се снабдевају потрошачи у насељу Рума и одговарајућим радним зонама представљене су у доњој табели.

назив	тип	снага kVA	20 извод kV
ТС 35/10 kV "Рума југ1"			
Владимира Назора	МБТС	630	Владимира Назора
Гробљанска	СТС	160	27. Октобар
Игрић	МБТС	400	
Конфекција	УЗ	630	
27.Октобар 1	УЗ	1000	
27.Октобар 2	УЗ	630	
Индустријска	МБТС	630	
Уча	МБТС	630	
Електроовјовина	МБТС	400	
Ватрогасна Јединица	МБТС	160	
Ауто база	МБТС	400	
Боровица	МБТС	630	
Сушара нова	ЗТС	250	
Сушара стара	СТС	160	
Кожара	ЗТС	630	
Кожара нова	МБТС	1000	
Кожара 3	МБТС	630	
Владимира Назора 2	МБТС	630	Мотел
Асфалтна база стара	МБТС	630	
Железничка станица	УЗ	250	
Милотекс	СТС	100	
Филтер станица	МБТС	400	
Ложиона	ЗТС	250	
04.Јули	мБТС	400	
Зорка	цЗ	630	
Асфалтна база нова	ЗТС	2x630	
Бунари нови	МБТС	2x630	

ПД Срем нова	ЗТС	250	
Фарма нова	МБТС	630	
Аеродром	ЛТС	160	
Мотел	ЗТГ	250	
Капитал	МБТС	400	
Наплатна рампа	МБТС	250	

Према потрошњи електричне енергије у предходних десет година, а у одсуству планова привредног развоја Општине и града, тешко је предвидети тачне потребе за проширењем електроенергетске мреже, тако да ће се развој ове мреже базирати на досадашњим искуствима, недовршеним активностима, проценама и трендовима.

Напајање Руме ће се у целости вршити са 20 KV напонског нивоа путем постојећих ТС "Рума-1" и "Рума-2". ТС 35/10 KV ће се демонтирати и по потреби користити као 20 KV разводна постројења.

Нове ТС биће по правилу МБТС, КБТС или СТС, а по захтеву микролокације и уграђене у индустријске објекте. Микролокације ће бити одређене плановима разраде, односно условима за поједине локације, по правилу ван уличног габарита. Средњенапонска мрежа ће бити прилагођена 20 KV напонском нивоу и извођена као подземна. Препоручује се примена средњенапонског самоносећег кабловског снопа (СНСК, 10 KV СКС, 20 KV СКС и 35 KV СКС) посебно у следећим случајевима: код интервенција, код привремених решења (провизоријуми), на изграђеном надземном воду, за санацију вода на месту где околни објект угрожава, на местима где је ово решење економичније од полагања подземног кабла, на местима где је то еколошки условљено (национални парк, излетишта, шумски реони итд.), за расплет водова из ТС 110/10(20) KV, ако расплет подземним кабловима није прихватљив, на местима где се на истим стубовима заједнички воде енергетски каблови, телекомуникациони каблови итд. НН мрежа ће се даље каблирати у централном подручју града, као и у зонама односно локацијама где надземна мрежа представља сметњу. Надземна мрежа ће се по правилу примењивати у зонама периферне породичне стамбене градње и сличним подручјима, искључиво самоносећим кабловским снопом (СКС). Изградња НН мреже и уличних дрвореда се мора ускладити, по правилу не на штету дрвореда.

Пожељно је коришћење кровова и фасада објеката за постављање фотонапонских соларних панела, чиме се може произвести део електричне енергије за потребе објеката, а вишкови слати у јавну мрежу.

Јавна и интерна расвета

Јавна и интерна расвета заступљена је и даље ће се унапређивати у Руми у следећим видовима : путна, улична, блоковска, расвета комплекса и локација, амбијентална и индивидуална расвета.

Путна расвета - односи се на осветљавање траса и чворишта јавних путева. Посебно је приоритетно осветљење саобраћајница на улазу у насеље, које делимично изведено . Планира се да се Индустријска улица, као и обилазнице, целом дужином осветле једнообразно и прописног интензитета.

Улична расвета - је најзаступљенији вид расвете у граду, разнолика по заступљености и квалитету. У већини (стамбених) улица светиљке су постављене на стубове НН мреже што ће се задржати и надаље. У важнијим улицама постављени су високи стубови ЈР. Улица Главна, Железничка, део Индустријске, улица Орловићева део В.Дугошевића и улице у "Тиволу" су целовито и донекле солидно осветљене. Остале улице шаролико и лоше осветљене, па је неопходно главним правцима дати примат у допуни, реконструкцији и побољшању расвете. Исто се односи и на улазне правце у град.

Градски трг има савремену расвету али коју треба појачати. Пешачке саобраћајнице у склопу улица или независне морају имати додатну, односно посебну расвету. Стога при реконструкцији ЈР појединих важнијих улица поред расвете коловоза, треба додатно осветлити пешачке комуникације и паркинге.

Блоковска расвета - као интерна јавна расвета унутрашњости неких централних и блокова вишепородичног становања најчешће је заступљена канделаберима и у већој или мањој мери испуњава своју улогу. Како је простор око новијих објеката вишепородичног становања прилично скучен, могуће је поред канделабера постављати и светиљке на саме објекте, како би се добила задовољавајућа осветљеност свих улаза у објекте.

Расвета комплекса и локација - подразумева интерну расвету привредних, саобраћајних, комуналних и других комплекса и локација, расвету паркова и гробаља (везано са амбијенталном расветом) и др. И ова расвета је разнолико заступљена, бољег или лошијег Квалитета. Планира се да сви ти комплекси и локације према карактеру делатности имају расвету према прописима, стандардима и нормативима.

Амбијентална расвета - скромно је заступљена у Руми. Од појединачних значајнијих објеката осветљене су неке цркве и још неки објекти. Ова расвета је значајна у склопу заштите, ревитализације и презентације објеката градског градитељског наслеђа. Исто се односи на амбијенталну расвету у склопу парковских површина, пјачета и других карактеристичних амбијената.

Индивидуална расвета - расвета простора појединачних локација и парцела је у надлежности власника истих, разнолика је заступљена је од случаја до случаја. Ова расвета није у систему расвете града, реализује се по потреби, али мора бити у складу с прописима.

Укупна оцена је да је ЈР у Руми у потпуности заступљена, углавном задовољавајућег квалитета, али уз сталну потребу осавремењавања и покривања свих јавних простор (улице, паркови, тргови, пролази, шеталишта, бицикличке и пешачке стазе и слчно). Неопходно је да се ЈР плански допуњава, реконструише, осавремењује и одржава, према потребама и карактеру простора, на основу стандарда и норматива, с циљем да ЈР у функционалном, безбедносном и амбијенталном погледу испуни своју улогу. Истовремено с побољшањем, мора се ићи и на рационалност расвете, применом система ноћна/полуноћна, применом нових технологија, савремених штедљивих а ефикаснијих светиљки (лед, компактна флуоресцентна, натријумска, металхалогена и сл). ЈР по правилу мора бити каблирана изузев у зонама породичног становања мањих густина и појединим мање изграђеним комплексима и сличним просторима где може бити на стубовима НН мреже. Пожељна је употреба светиљки јавне расвете, који се не повезују на мрежу јавне расвете (ветросоларна, соларна јавна расвета).

Гасна мрежа

Последњих десетак година убрзано се врши гасификација Руме, као и ширег подручја. Доводни гасовод ДН 150, прикључен на разводни гасовод РГ 04-07 јужно од Руме, довод гас до главне мерно-регулационе станице јужно и уз пругу БГД-ЗГБ. ГМРС "Рума" је капацитета 28.000 См³/х, излазног притиска 6-8 бара.

Главним пројектом гасификације града предвиђено је да се изгради мрежа средњег притиска до свих индустријских потрошача (17.600 См³/х) и до 3 мерно-регулационе станице (МРС) за широку потрошњу, капацитета по 3.500 См³/х (укупно 10.500 См³/х) и излазног притиска 1-3 бара. Од ових МРС дистрибутивна мрежа ниског притиска треба да снабде 7.700 индивидуалних и већи број комуналних потрошача. Планирано је да се обезбеди гас за сва домаћинства, индустријску и комуналну потрошњу као и за будући развој града и привреде.

ПГР-ом гасовода обухваћена су сва домаћинства у граду (7.700), осим оних у зградама са централним грејањем, ПЕ гасоводом дужине око 152,00 км, притиска до 3 бара, укупне дужине прикључака око 45,00 км. Разводни гасовод од око 20,00 км челичних цеви може да обезбеди потребне количине гаса за 35 индустријских и комуналних, као и будућих потрошача. Њиме се доводи гас и до МРС.

До 2000. године изграђено је око 18,00 км разводног, око 110,00 км дистрибутивног гасовода и око 32,00 км кућних ПЕ прикључака. Од планиране 3, изведене су 2 МРС. На изведеној мрежу прикључено је 3.580 домаћинстава, 401 прикључак у зградама без

централног грејања, 34 за потрошњу 10 <См³/х, 19 за >См³/х и 35 прикључака на разводном гасоводу.

За проширене потребе постоје техничке и резерве у капацитетима. Имајући у виду капацитет ГМРС, могуће је снабдети 10.800 домаћинстава, без повећања притиска у разводном гасоводу. Просечним прикључењем 400-500 инд.потр./год., капацитет гасовода задовољава наредних 10-20 година, уз изградњу још једне МРС капацитета до 1.500 См³/х. након 10-15 година. рада гасовода.

Даља реализација гасне мреже одвијаће се према УТУ и Главном пројекту гасификације града Руме и другој пројектно-техничкој документацији.

Снабдевање топлотном енергијом

У Руми су заступљени различити видови загревања објеката. Највећи део потрошача користи локални начин грејања, путем пећи на чврста, течна и гасовита горива, као и на струју. Због сталних промена економских прилика, потрошачи су принуђени да често мењају енергенте па и уређаје и инсталације, односно обезбеде алтернативно грејање. Осим локалног, заступљено је и централно грејање и то појединачних породичних стамбених зграда, јавних, привредних и других објеката. На систем блоковског грејања, које је заступљено у централном подручју и у "Тиволу", прикључени су махом вишепородични стамбени, неки јавни и други објекти.

БЛОКОВСКЕ КОТЛАРНИЦЕ - Капацитети и искоришћеност (извор : "Стамбено" Рума)				
Број	Котларница	Врста горива	Капацитет МЊ	Искоришћеност
1	"Солидарност"	Мазут	5,8	100 %
2	"ЈНА 160"	Мазут	1,5	100 %
3	"Венац"	Мазут	1,5	100 %
4	"Орловићева 1-3"	Мазут	1,5	100 %
5	"Робна кућа"	Мазут	4,5	100 %
6	"Румен" *	Мазут	6,0	60 %
7	"Кастанија"	Гас	1,16	50 %
8	"Спортска хала"	Гас	3,5	80 %

* Котларницу под бр. 6 могуће је гасификовати без дислокације котла, док остале котларнице, које као погонско гориво користе мазут, није могуће гасификовати без дислокације котлова односно обезбеђења локације за измештање котларница из стамбено-пословних објеката. Већ је започета изградња котларница на гас које ће заменити котларнице "Румен" и "Солидарност" и биће измештени на друге локације.

Обезбеђење топлотне енергије ће до даљњег бити хетерогено. Индивидуална домаћинства ће се постепено гасификовати, али уз нужно обезбеђење алтернативних начина грејања. Објекти вишепородичног становања ће се по могућству прикључивати на постојеће блоковске котларнице или ће бити грађене нове или ће се објекти прикључивати директно на гасну мрежу. Привредни комплекси односно локације ће обезбеђивати аутономно грејање уз могућност удруживања у оКВиру одређене зоне.

Алтернативни и обновљиви извори енергије

У наредном периоду примена сунчеве енергије требало би да буде више заступљена, посебно код породичне стамбене изградње и на погодним деловима индустријских објеката (кровови и фасаде), али то зависи од техно-економских фактора односно од активности у овом домену на ширем плану. Коришћење енергије ветра, биомасе, смећа и геотермална енергија имаће мале могућности за ширу практичну примену, мада може да допринесе одређеним уштедама примарних горива.

Поред рационалног коришћења горива, уштеде се могу постићи побољшањем регулације и мерења потрошње топлотне енергије, при пројектовању, изградњи и

реконструкцији објеката, применом савремених изолационих материјала, повољном оријентацијом, одговарајућом величином и распоредом отвора и др.

Телекомуникациона инфраструктура

Рума је центар великог чворног телефонског подручја. Централа у згради Поште, капацитета близу 10.000 прикључака, повезана је са Главном централом у С.Митровици радио-релејном везом (СМ-Рума-Пећинци) и коаксијалним каблом. Капацитети постојеће телекомуникационе мреже на подручју Руме су за сада довољног капацитета, али са променом намене површина, проширењем грађевинског подручја и изградњом нових објеката неће задовољити потребе садашњих и будућих корисника. Постојећи корисници су прикључени на ТК мрежу преко бакарних каблова па је пружање услуга широкопојасних сервиса ограничено.

На подручју Руме у деловима, где капацитети телекомуникационе мреже не задовољавају потребе како постојећих тако и будућих корисника, „Телекома Србија“ Извршна јединица Сремска Митровица за те делове града планира изградњу — формирање нове телекомуникационе мреже у смислу изградње ИПАН-а, односно телекомуникационе мреже са уређајем за комутацију већег капацитета.

Веза ИПАН-а са комутационим центром извешће се оптичким каблом. Новоформирана ТК мрежа од планираног ИПАН-а до крајњих корисника градиће се кабловима типа ДСЛ уз прихватање постојеће дистрибутивне и разводне ТК мреже. У заједнички ров са кабловима попараће се и резервне цеви ПЕ фи 40мм које су намењене за увлачење оптичких каблова, чиме се максимално скраћује претплатничка петља и омогућава квалитетно пружање свих телекомуникационих услуга. Од планираног ИПАН-а до будућих објеката за вишепородично становање градиће се кабловска канализација са дистрибутивним и разводним кабловским окнима. Трасу будуће кабловске канализације планирати по траси постојеће телекомуникационе инфраструктуре.

Потребна је планирати изградњу ТК кабла за прикључење планираних објеката на телекомуникациону мрежу. Трасе подземних тк инсталација планирати од постојећих тк каблова дуж путних коридора до будућих објеката.

Начин и услови повезивања будућих објеката на телекомуникациону мрежу биће накнадно дефинисани, односно зависиће од степена изграђености објекта. С тога су инвеститори у обавези да нам се у писаној форми јаве за прикључење планираних објеката на телекомуникациону мрежу, минимум шест месеци пре уселења у објекат како би приступили реализацији прикључења на телекомуникациону мрежу.

4.2.2. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Хидротехнички системи

Систем снабдевања водом

Рума има изграђен градски комунални водовод још од 1965. године, када је изграђено извориште (цеваста бунари) у Борковцу и водоводна мрежа по улицама, а потом и високи резервоар (хидроглобус) запремине 500 м³ и приземни око 2.000 м³. Сем за снабдевање становништва, вода је намењена привреди („Румен“ - прерада воћа и поврћа, трошио је око 50% воде у сектору индустрије).

Због смањивања издашности постојећег изворишта, правовремено се приступило реализацији новог водозахвата у алувијону Саве, јужно од насеља Хртковци. Уз „Фишеров салаш“ је изграђена фабрика за прераду воде (Љ=250 л/сек), која се новим цевоводима допрема до Руме. Осим града, на овај водоводни систем је прикључено више села румске и иришке општине (око 70.000 становника), тако да се може говорити о регионалном водоводу. Водоводна мрежа у граду дужине је око 125 км.

Данас сви потрошачи имају довољне количине воде, али у одређеним зонама је недовољан притисак у мрежи, па је исту потребно реконструисати односно допунити. Закључак анализе стања система за водоснабдевање је да су неопходна улагања како у изворишта, тако и у цевоводе, мрежу и опрему.

Извориште "Сава-1" треба да се прошири за 2 нова бунара, а постојећих 5 да се регенеришу. На изворишту "Фишеров салаш", старом близу 20 година, потребно је регенирисати свих 10 бунара. Планирано је проширење капацитета Фабрике воде за 100 л/сек., неопходно је уградити уређаје за флуорисање и озонирање воде. Треба довршити започету реализацију Магистралног цевовода Ø 500 од "Фишевог салаша" до Ц.С. "Борковац" (11,5 км) и проширити резервоарски простор за 500 м³. Извршењем планираног, сем бољег снабдевања Руме и околних села, омогућава се прикључење села у јужном делу општине.

Извориште (бунари) румског водовода и Фабрика воде су јужно од Руме према Јарку, код "Фишевог салаша", одакле се вода транспортује у Руму и један број места румске и иришке општине, градиће се, експлоатисати и одржавати према програмима, плановима и пројектима, на основу услова из Плана генералне регулације, евентуално планова разраде.

У наредном периоду :

- развијаће се систем изворишта, проширити капацитети Фабрике воде и резервоара ; бунаре на Изворишту Борковац заштитити и одржавати у функцији,
- реализовати изградњу новог цевовода Ø 500 од "Фишевог салаша" до "Водовода",
- доградњом и реконструкцијом поправити техничке карактеристике градске водоводне мреже. оспособити и унапредити мрежу артерских и субартерских бунара у граду, за алтернативно водоснабдевање,
- постојеће индивидуалне бунаре у функцији заштитити од подземног загађења.

Канализација отпадних вода

УПОВ се налази у крајњем југозападном делу насеља, јужно од железничке пруге, на локацији која пружа просторне и техничке услове за функционисање и развој до краја планског периода, што је потврђено кроз израђену пројектну документацију фекалне канализације за цело насеље и УПОВ. Реконструисаће се и проширити према програмима, плановима и пројектима, на основу услова из ПГР, евентуално планова разраде, ако су у питању сложенији захвати односно ангажовање новог земљишта.

Систем одвођења отпадних вода је независан од одвода атмосферских, тако да се ради о сепаратном систему канализације. У предходном периоду овај систем је делом изграђен и стављен у функцију и то : Источни, Централни и Западни колектор, који се стичу у Уређај за пречишћавање (УПОВ) јужно од пруге, као и канализациона мрежа концентрисаних потрошача, као што су вишепородично становање, централни садржаји и привредни погони.

Доградња овог система подразумевала је обухват свих постојећих и планираних потрошача. Недостатак фекалне канализације посебно је изражен у зонама и објектима породичног становања. Увођењем водовода повећала се потрошња воде, тако да постојеће септичке јаме нису биле довољне да приме отпадне воде, дограђиване су нове, па су и бунари почели масовно да се користе у ту сврху, што је допринело загађивању подземља.

Пре неколико година започела је доградња и реконструкција канализационе мреже средствима самодоприноса грађана, која је окончана до краја 2005. Годинеи 80-90% корисника прикључено на систем фекалне канализације.

Реконструкцијом или изградњом новог УПОВ треба да се повећа његов капацитет и ефикасност у пречишћавању отпадних вода, које се пречишћене упуштају у реципијент - канал Кудош.

Потрошачи који нису прикључени на канализациони систем, мораће имати септичке јаме према прописима и нормативима.

Систем атмосферске канализације

Рума има повољну конфигурацију терена, с генералним падом од севера ка југу и долинама водотокова Јеленци, Борковац и Кудош, који су природни реципијенти сувишних вода и према којима су исте усмерене засебном градском атмосферском канализацијом.

Претежни део система АК је у виду отворених уличних канала (ригола), двостраних и једностраних, заступљен је у зонама породичне стамбене изградње, у другим зонама па и у самом централном подручју. Зацевљена канализација реализује се у централном подручју, у зонама односно на локацијама вишепородичне стамбене изградње, у оквиру привредних и комплекса и локација јавних и сродних објеката и делом у оквиру зона породичне стамбене изградње.

Садашње стање мреже АК у Руми се не може сматрати задовољавајућим. Основни проблем је недостатак средстава за одржавање а камоли за реконструкцију и развој мреже. Наноси и вегетација угрожавају канале, а талози зацевљену мрежу.

Систем отворених уличних канала и даље ће бити заступљен у зонама породичне стамбене градње мањих густина и у другим зонама и локацијама где има довољно простора и где није неопходна или сврсисходна изградња зацевљене мреже. Осим тога, затрављени и одржавани канали у уређеним улицама доприносе амбијенталним вредностима околине.

У Руми се и даље остаје сепаратни систем градске канализације (засебно атмосферска-фекална). Систем зацевљене АК ће се ширити, првенствено у централном подручју у склопу реконструкције улица, зонама вишепородичне стамбене градње, породичне градње у низу, јавних објеката, привредних и других комплекса и локација где систем отворених канала није подесан или представља сметњу.

У процесу урбанизације и уређења града водиће се рачуна о довољној заступљености зелених површина које би примиле део атмосферских вода, како се не би значајније повећавао коефицијент отицаја, односно оптерећивала АК.

За допуну и реконструкцију система АК неопходно је користити решења утврђена планском и техничком документацијом на нивоу града и за поједине целине и фазно их реализовати. Прописаним мерама морају се заштитити улична мрежа и реципијенти од загађених вода, почев од контролисаног испуштања вода у уличну и другу атмосферску канализацију.

4.2.3. КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Комуналне делатности у Руми су развијене и унапређују се према објективним могућностима. За сада се тим делатностима бави *ЈКП "Комуналац"* (гробља, пијаце, вашариште, зеленило, одвоз смећа). Комплекс Предузећа је на Вашаришту (у Блоку 1-7-2), са управним и радним објектима, а постоје услови за даљу изградњу и развој.

ЈП "Водовод" у свом домену има водовод и фекалну канализацију. Локација Предузећа је у Борковцу (у Блоку 4-16-9), на којој се налазе управни и радни објекти, резервоари и водоторањ. Комплекс је углавном уређен, с могућношћу за евентуално проширење.

Фабрика воде се налази јужно од града уз државни пут IV 21.

Гробља

У Руми постоји пет гробаља :

- Старорумско-православно (7.802 m²),
- Православно (18.363 m²),
- Римокатоличко-мешовито (31.841 m²),
- Јеврејско (3.200 m²), ван употребе и уклопљено у Ново гробље "Баруновац"
- "Баруновац" (око 16,00 ha)

Стара гробља су још у функцији, мада при крају капацитета, па се сахрањивање све више усмерава и обавља на Новом гробљу "Баруновац"

Пијаце и вашариште

Градска пијаца (зелена пијаца) је у центру града (у Блоку 2-1-1) и излази на две улице Главну и ЈНА. Простор пијаце је у блиском контакту са објектима Музеј, Пошта, Црква. Простор са пијачним платоом и Тржницом је оптимално организован и перманентно се одржава и сређује. 2016. године је урађена комплетна реконструкција зелене пијаце. Тржницу би требало реконструисати.

Румски вашар је посебна и традиционална градска институција. Настао је у време оснивања Руме као планског насеља односно трговишта пре 250 година, као економска привилегија у тадашњем друштвено-економском устројству, прецизираног карактера, обима и термина одржавања. До данас се одржао као традиција (сваког 3. у месецу) али и потреба, уз неке измене у карактеру, обиму и функционисању.

Водозахват

Извориште (бунари) румског водовода и Фабрика воде су јужно од Руме према Јарку, код "Фишеровог салаша", изван грађевинског подручја, одакле се вода транспортује у Руму и један број места румске и иришке општине.

Уређај за пречишћавање отпадних вода (УПОВ)

УПОВ се налази у крајњем југозападном делу насеља, јужно од железничке пруге, на локацији која пружа просторне и техничке услове за функционисање и развој до краја планског периода, што је потврђено кроз израђену пројектну документацију фекалне канализације за цело насеље и УПОВ. Тренутно није у употреби. Неопходна је санација опреме.

Други објект УПОВ је изграђен 2019. год. у радној зони "Запад" у Руми.

Планира се и изградња пречистача у радној зони "Румска петља" због неопходног пречишћавања отпадних вода из нових фабрика изграђених у овој зони.

Прикупљање, евакуација и депоновање отпадака

Савремена, све богатија цивилизација суочена је с проблемом сопствених нуспродуката односно отпадака, који у сиромашнијим периодима цивилизације није постојао јер су сви нуспродукти били сировина у даљој репродукцији.

Стратегија *управљања комуналним отпадом* обухвата спречавање стварања отпадака, изворно сортирање, прераду и поновно коришћење и депоновање, у првој фази целокупног, а у другој неискоришћеног дела отпада. Тиме се смањује потребан простор, опасност и токсичност по животну средину. Сортирање отпадака и њихово адекватно прикупљање, а касније и коришћење истих као сировина, јер је то компликован и скуп систем рециклаже и још увек се не примењује у оној мери и обиму колико потребе захтевају.

Основне врсте отпадака у Руми су: кућни отпад из градских домаћинстава, кућни и други отпад пољопривредних домаћинстава, кућни отпад других делатности, отпад из индустријске и занатске производње, отпад са јавних површина. Посебна врста отпада јавља се при извођењу грађевинских радова. Према Закону, начин поступања са комуналним отпадом уређује општина. Предузећа и предузетници поступају са отпацима насталим у обављању делатности у складу са прописима који уређују коришћење, чување и складиштење одговарајућих врста отпадака.

Примарно прикупљање отпадака врши се у различите посуде у двориштима индивидуалних домаћинстава и стамбених вишеспратница, у оквиру локација јавних,

привредних и других делатности и у јавном простору. Кроз уређење локација морају се предвидети уређени и приступачни пунктови за одлагање смећа групних корисника, по правилу у унутрашњости блока, односно комплекса. Пунктови са посудама могу бити и у оквиру објекта. Неопходно је обезбедити и обнављати неколико типова посуда као и одговарајући возни парк за евакуацију смећа.

Евакуација и депоновање комуналног отпада у Руми одавно функционише на организован начин, преко ЈКП "Комуналац".

Градска депонија (постојећа) - установљена је почетком осамдесетих у северо-источном делу рубног предела уз саму границу грађевинског подручја и то у депресији насталој ископом земље за 2. фазу Аутопута Е-70. Није била заснована на урбанистичком документу, али је прихваћена ГУП-ом (1988.). На Градској депонији депонује се углавном кућни отпад и нешто индустријског отпада. Није решен одговарајући приступ, укупно уређење и функционисање депоније.

Године 2000. укупна количина депонованог и санираног смећа износила је око 37.000 м³. Према Пројекту санације, затварања и рекултивације Градске депоније у Руми (Институт "Кирило Савић", Београд), расположива запремина депоније је 154.000 м³, што значи да би ова депонија могла да се користи још 3-5 година.

Према ПГР, планирано је коришћење ове депоније до њене попуне и санитарно-техничке санације, кроз коју се земљиште мора привести намени зеленог заштитног појаса града. Потребно је обезбедити : тврд приступни пут - кроз изведени пролаз у путу IB-21, ограду - ради заштите и контроле депоније, струју - ради непходне расвете и других потреба, воду - за хигијенске потребе и ПП заштиту, објект за чуваре и раднике, телефон, механизацију и др. Поред насипања отпада земљом, морају се и sukcesивно озелењавати насуте површине.

У наредном периоду градска депонија попримиће карактер трансфер-станице у којој ће се вршити разврставање отпада и упућивање на регионалну депонију.

Поступање са *опасним материјама* мора да има посебан третман, што је регулисано важећим прописима, посебно Правилником о начину поступања са отпацима који имају својства опасних материја („Службени гласник РС “ број 12/95).

Сточно гробље

Посебна врста отпада су угинула стока из пољопривредне производње, кућне животиње и животиње луталице. У протеклом периоду организовано је и користило се сточно гробље у рубном пределу Руме, с прикључком на пут Рума-Краљевци, али његово уређење и коришћење није адекватно.

У планском периоду сточно гробље треба да буде прописно уређено са становишта спровођења свих санитарно-хигијенских мера и заштите животне средине (заштита тла, ваздуха, подземних вода, заштита од глодара и других штеточина и др.). Сточно гробље мора имати изоловану локацију, приступ тврдим путем, ограду, јаме изведене према прописима, заштитно зеленило, објект за чувара и ветеринара, пратећу инфраструктуру и др. Према потреби, може се утврдити локација сточног гробља и на неком другом месту у рубном пределу, ако се задовоље сви прописи и услови.

Такође надлежна комунална и санитарна инспекција морају интензивније да врше надзор над коришћењем и употребом сточног гробља., односно укупним функционисањем ове службе.

5. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Тренутно стање животне средине у Републици Србији као резултат, како природних процеса, тако и привредног развоја, није задовољавајуће. Анализа квалитета ваздуха, воде, земљишта, биолошке разноврсности, условљених степеном развоја индустрије, енергетике, саобраћаја, полазна су основа за будућу акцију остваривања еколошких циљева, односно остваривање права човека на живот и развој у здравој животној средини и уравнотежени однос привредног развоја и животне средине.

Индустријализација земље је повећала загађење и допринела деградацији животне средине. Због ерозије, површинских копова и одлагања отпада, око 20 % земљишта може се третирати као земљиште умањеног квалитета. Проблеми у вези са водом су настали услед брзе индустријализације, повећане урбанизације и притисака проузрокованих пољопривредом. У последњој декади прошлог века мање од 10 % отпадних вода је било третирано пре него што су испуштене у реке, а убрзана је и сеча шума. Термоелектране и топлане учествују у загађењу ваздуха са преко 40 %. Употреба угља највећи је узрочник загађења ваздуха. Недостатак контроле емисије и неадекватно одржавање постројења погоршавају ситуацију. У саобраћају исти ефекат имају застарели возни парк и употреба горива слабог квалитета. Индустријском загађењу доприносе старе технологије, слаба технолошка дисциплина и слабо искоришћење отпада.

На нивоу Републике, оцена стања животне средине је следећа:

1. Ваздух, вода и земљиште и створена добра деградирани су или потенцијално угрожени у деловима Републике у којима су се одвијали недовољно контролисани процеси индустријализације, урбанизације, употребе хемијских средстава у пољопривреди и интензивне површинске експлоатације угља и минералних сировина.
2. Недовољно управљање природним ресурсима није у складу са одрживим развојем (воде, земљиште минералне и енергетске сировине).
3. Неадекватно коришћење простора довело је на појединим локалитетима до:
 - прекомерне концентрације производних активности са загађујућим технологијама
 - неконтролисана урбанизација у близини хазардних индустрија
 - смањење пољопривредних површина и пораст непроизводног коришћења земљишта
 - оштећење пејзажа
 - смањење слободних површина за одмор и рекреацију.

За локацију предметног Плана генералне регулације не постоје егзактни подаци о стању и степену загађености животне средине, али постоји локални регистар извора загађивања који води Одељење за урбанизацију комунално стамбене послове према чијим подацима на територији Плана егзистирају следећи привредни субјекти који су извор загађивања животне средине

Најзначајнији привредни субјекти – могући извори загађивања на територији општине Рума

1. „Митас“ ДОО Индустријска бб Рума 2211 Производња гума за возила, протектирање гума за возила;
2. „Luxury Таппегу“ ДОО Железничка 167 Рума 1511 Штављење и дорада коже; дорада и бојење крзна;
3. ЈП „Стамбено“ Рума, котларница „Робна кућа“ В. Дугошевића134/ 4 Рума 3530 Снабдевање паром инсталисана снага котлова 4,2 MW (мазут) (ком 2 x 2,1 MW);
4. ЈП „Стамбено“ Рума, котларница „Венац“ В. Дугошевића144/ 2 Рума 3530 Снабдевање паром инсталисана снага котлова 1,5 MW (мазут) (ком 2 x 0,75 MW) ;
5. ЈП „Стамбено“ Рума, котларница „ЈНА“ ЈНА 160/1 Рума 3530 Снабдевање паром инсталисана снага котлова 1,5 MW (мазут)(ком 2 x 0,75 MW);
6. ЈП „Стамбено“ Рума, котларница „Орловићева“ Орловићева 1-3 Рума 3530 Снабдевање паром инсталисана снага котлова 1,5 MW (мазут) (ком 2 x 0,75 MW);
7. ЈП „Стамбено“ Рума, котларница „Кастанија“ 27 Октобар 7/а Рума 3530 Снабдевање паром инсталисана снага котлова 1,16 MW (гас) (ком 2 x 0,58 MW);
8. ЈП „Стамбено“ Рума, котларница „Спортска хала“ В. Дугошевића100 Рума 3530 Снабдевање паром инсталисана снага котлова 3 MW (гас), 3,5 (мазут) (ком 1 x 3 MW/3,5);
9. „Фрезал“ ДОО Марка Орешковића 42 Рума 2562 Машинска обрада метала;
10. ДОО „Боровица транспорт“ Августа цесарца бб Рума 4211 Изградња путева и аутопутева – асфалтна база;

11. "EVROTOM" ДОО Краљевачка 46 Рума 2110 Производња сновних фармацеутских производа;
12. "MENINA" ДОО Индустијска бб Рума 1610 Резање и обрада дрвета;
13. ХК „Андријашевић“ ДОО Индустијска 37 Рума 2593 Производња жичаних производа, ланаца и опруга;
14. АД „Румапласт“ Индустијска бб Рума 2221 Производња плоча, листова, цеви и профила од пластике;
15. „Житопромет Рума“ ДОО Августа Цесарца 32 Рума 1061 Производња млинских производа;
16. „Andric company“ (производња расветних уређаја);
17. „Инсерт“ (компанија која се бави производњом горњих делова обуће за највеће светске брендове);
18. „Адриана текс“, текстилна фабрика (која послује у оквиру „Calzedonia“ групе);
19. "Matis", индустрија тапацираног намештаја;
20. „Hutchinson“, француска компанија која се бави производњом гумених црева за аутомобилску индустрију;
21. "FIXA", производња обуће;
22. Jakob Beker" (привремено складиштење отпада);
23. „Агена“ (производња клипњача за Фордове моторе);
24. „Фриго -Жика“ Рума (производња расхладних тела);
25. „Руметал“ (трговина шрафовском робом);
26. „Румапромет“ (трговина и прерада тестенина),;
27. „Прометал“ (производња намештаја и ентеријера);
28. "Уљарице Бачка" (складиштење житарица);
29. "Матешки транспорт" (шпедиција);
30. Фабрика „Фероплет“ (производња производа од метала);
31. "Ђаковић" (привремено складиштење металног отпада);
32. "Симпа превоз (шпедиција, превоз робе);
33. "Анђелић транспорт" (превоз робе);
34. „Everest production“ кинеско-данска Фабрика меморијске пене;
35. „Capital group“, Фабрика туљака за производњу капа и шешира ;
36. "CG Korp Global" непалска Фабрика тестенина и нудли,
37. " RumeKon", Рума, Фабрика челичних конструкција
а тренутно се граде и друге фабрике.

Радне зоне

Сви ови привредни субјекти налазе се у оквиру једне од радних зона или су интегрисани у градско ткиво у оквиру других намена.

Радне зоне су дефинисане као постојеће целине РЗ – запад и РЗ – југ које се даље развијају и као нове целине РЗ – исток и РЗ – север које се планирају уз пут М – 21. у оквиру РЗ – запад и РЗ – запад 2 (јужно од пруге) одређен је простор за индустријске погоне, у осталим зонама локације мале привреде и терцијарних активности. Радне зоне су лоциране уз ободне границе грађевинског реона: РЗ Запад је лоцирана делом са западне, југозападне и јужне стране уз Индустијску улицу, РЗ Запад 1 је лоцирана са јужне стране железничке пруге до границе грађевинског реона, РЗ Југ – са јужне стране Индустијске улице, РЗ Исток је на источној страни уз пут М-21.

Поједине радне зоне су у великој мери изграђене, док друге се још увек попуњавају и пружају велике могућности за будући развој и ширење привредних индустријских капацитета.

Појединачне привредне локације су интегрисане у зоне становања. Оне ће се делом дислоцирати, а делом ће се задржати уз функционисање и уређење које се уклапа у окружење.

5.1. ЈОНИЗУЈУЋЕ И НЕЈОНИЗУЈУЋЕ ЗРАЧЕЊЕ

У оквиру предметног Плана генералне регулације, према на нашим сазнањима нема таквих активности током којих се емитују јонизујућа и нејонизујућа зрачења.

6. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљању података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану или програму.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

6.1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ

Општи циљеви стратешке процене на основу виших планских докумената су:

- Сузбијање непланске градње и ненаменског коришћења простора;
- Активирање нових зона за привређивање уз поштовање критеријума заштите животне средине;
- Уравнотежено коришћење простора;
- Оптимално управљање и коришћење природних ресурса;
- Подизање и јачање еколошке свести, информисања и образовања становништва о еколошким проблемима укључивањем јавности у доношењу одлука у погледу мера заштите животне средине;
- Сагледавање и смањење загађења животне средине сагласно општим тенденцијама у свету.

6.2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ

На основу наведених општих циљева стратешке процене, планираних намена површина које су дефинисане предметним планом, произилазе следећи посебни циљеви СПУ:

- А. одрживо управљање квалитетом ваздуха,
- Б. примена БАТ технологија за сва стара и нова постројења у обухвату Плана генералне регулације Руме
- Ц. поштовањем мера заштите у циљу минимизације ванредних ситуација
- Д. заштита од буке,
- Е. одрживо управљање водама,
- Ф. одрживо коришћење земљишта,
- Г. одрживо управљање отпадом,
- Х. очување биодиверзитета и геодиверзитета и примена мера заштите еколошког коридора,
- И. заштита културно-историјске баштине.

6.3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Планирање је кључна карика у систему управљања променама у животној средини, а почетни и најважнији корак у процесу планирања је формирање базе података

(информационе основе) ради идентификације те исте средине. На основу идентификованог стања у могућности смо да предузмемо адекватне мере у планском процесу у циљу ефикасне заштите животне средине.

Саставни део информационог система представљају показатељи (индикатори). Показатељи управљања животном средином представљају веома битан сегмент у оквиру израде просторног или урбанистичког плана и један ниво у оквиру комплексног просторног информационог система. Сврха њиховог коришћења је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају. Показатељи су веома прикладни за мерење и оцењивање планских решења са становишта могућих штета у животној средини и за утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање.

Индикатори СПУ предметног Плана су припремљени према циљевима стратешке процене, на основу индикатора из Правилника о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени Гласник“ Републике Србије бр. 37/2011) и приказани су у следећој табели. Основни циљеви код избора индикатора параметара животне средине су:

Индикатори стања животне средине на подручју Плана генералне регулације Руме:

1. Учесталост прекорачења дневних граничних вредности PM10, NO2, O3 и CO2,
2. Потрошња супстанци које оштећују озонски омотач,
3. Емисија закисељавајућих гасова (NOx, NH3 и SO2),
4. Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекорсора, суспендованих честица (PM10, NO2, NH3 и CO2),
5. Емисија прекорсора озона (NOx, CO, CH4, и NMVOC),
6. Процентуални удео коришћења еколошки прихватљивих енергената,
7. Емисија гасова са ефектом стаклене баште,
8. Емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја, емисија тешких метала,
9. Индикатор потрошње кисеоника у површинским водама, нутријенти у површинским и подземним водама,
10. индекс сапробности,
11. SWQI-Serbian Water Quality Index,
12. квалитет воде за пиће,
13. коришћење воде у домаћинству,
14. Губици воде, проценат становника прикључених на јавни водовод,
15. проценат становника прикључен на јавну канализацију,
16. Постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације,
17. Загађење отпадне воде,
18. Покривеност подручја системом за одвођење отпадних вода,
19. Квалитет воде у реципијенту,
20. Укупна количина произведеног отпада,
21. Предузећа овлашћена за управљање отпадом,
22. Депонија отпада,
23. Количина издвојеног прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада,
24. % изгубљених врста у односу на регион-диверзитет врста,
25. Број покренутих поступака процене утицаја на животну средину,
26. Укупни индикатор буке,
27. Индикатор ноћне буке,
28. Промена начина коришћења земљишта,
29. Угрожене и заштићене врсте,
30. Заштићена подручја,

31. Број и квалитет заштићених непокретних културних добара,
32. Прекогранични промет отпада,
33. Систем управљања заштитом животне средине.

7. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СА ОПИСОМ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

7.1. КАРАКТЕРИСТИКЕ ПЛАНА И ПЛАНИРАНИХ АКТИВНОСТИ

Концепт израде Плана генералне регулације Руме има следеће елементе:

1. Незнатни проширење грађевинског подручја:
 - са северозападне стране за потребе легализације бесправно изграђених објеката (мања насеобина)
 - проширење радне зоне север
 - проширење радне зоне исток – са јужне стране пута Р–106
2. Проширење границе централне зоне у циљу обухватања блокова или дела блокова са обе стране улица ради лакшег спровођења будуће реконструкције и ревитализације постојећих уличних потеза, тј. уједначавање третмана постојећих изграђених објеката. Разлог је и отварање нових могућности изградње различитих објеката централних садржаја у планском периоду за којима ће се јавити потреба обзиром на убрзани развој и приближавање европским токовима.
3. Постојеће резервне површине планиране су као:
 - парковске површине дуж целе Борковачке долине
 - у насељу Врбаре резервне површине намењене су делимично као заштитно зеленило док је остали део намењен пословању,
 - постојећи комплекс касарне Станко Пауновић Вељко који се планира за намену вишепородичног становања, пословања и зелених, површина (простор од велике важности за град, обавезна разрада посебним планом)
 - уз постојеће гробље Баруновац на резервним површинама планирано је проширење гробља а појас који раздваја гробље и постојеће породично становање планиран је као заштитно зеленило.
4. Планирање новог простора за вашариште и то као простора за будућу изградњу сајамских хала које би у будућности замениле вашариште тако да би вашар у потпуности био смештен у затворен простор.
5. Планирање нових зелених површина у свим деловима где се становање наслања на радне зоне и у свим уличним коридорима.
6. Реконструкција улица и употпуњавање уличних профила свим неопходним елементима које треба да имају градске улице, посебно улице које се налазе у зони центра.
7. Задржава се систем блокова као и нумерација из предходног Генералног плана тамо где нема промена и формирају се нови блокови које затварају новопланиране улице.

ПЛАНИРАНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА И МОГУЋИХ КОМПАТИБИЛНИХ САДРЖАЈА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА

Генерална намена површина подразумева назначавање основних намена појединих простора. Међутим, у појединим зонама односно блоковима заступљене су или су планиране различите намене у различитим односима. Преовлађујућом наменом сматра се она која заузима преко половине укупно изграђене површине просторне јединице.

У зонама породичне стамбене изградње која заузима релативно највећу површину насеља, подразумевају се пратећи садржаји - школе, дечје установе,

снабдевачки и сервисни садржаји, парковске и спортско-рекреативне површине и сл., који по правилу заузимају поједине блокове или делове блокова. Дисперзивно, на појединим парцелама, према посебним условима, могу да се појаве одређени видови пословања.

У зонама вишепородичног становања, поред пратећих и централних функција, простора за одмор и рекреацију, такође могу да буду заступљени простори односно објекти одређеног вида пословања: услужно занатство, трговина и други компатибилни садржаји који не угрожавају становање.

У радним зонама, где преовлађују радне односно пословне функције, површине заштитног и парковског зеленила и спортско-рекреативне површине се подразумевају, а могућа је изградња објеката снабдевања и других објеката компатибилних радним функцијама. Објекти, односно простори за становање могући су у категорији пословног становања.

Школски и комплекси дечјих установа по правилу су засебне просторне целине у оквиру или уз стамбене зоне и у Централној зони. Парковске површине предвиђају се дисперговано у свим деловима насеља где је то целисходно и где постоје просторни услови. Аналогно се односи на површине заштитног зеленила. Гробља су релативно аутономна, али деле поједине зоне с другим функцијама.

Поред аутономних спортско-рекреативних површина (стадиони, игралишта), исте се подразумевају у Парк шуми Борковац, а могуће их је уредити и у оквиру масива и потеза заштитног зеленила. На овим просторима градиће се и пратећи угоститељски садржаји.

Најкомплекснији су блокови у оквиру Централне зоне, где се појављује породично и вишепородично становање, централни садржаји са јавним и пословним функцијама, пешачке и зелене површине. и др.

Комбиновање различитих функција односно намена површина регулисаће се делом кроз намену површина, а делом плановима разраде и условима из Плана генералне регулације. Нису дозвољене некомпатибилне функције односно оне које угрожавају основну и остале функције и намене у зони односно блоку.

Грађевинско подручје насеља Руме, у складу са планираном претежном наменом површина, чине следеће целине/зоне:

- зоне централних садржаја,
- зоне становања,
- зоне спорта, рекреације и зеленила,
- зоне радних садржаја
- пословање мањег обима имплементирано у оквиру других зона
- зоне комуналних и инфраструктурних садржаја.

Планом генералне регулације ће се одредити блокови, делови блокова или шире зоне за које ће бити неопходна даља разрада кроз ПДР-е, УПР-е, као и зоне где ће се примењивати правила и услови уређења и грађења непосредни из ПГР-а.

Зоне комуналних садржаја:

Пијаца – задржава се постојећа пијаца у граду и планирају се нове у зонама веће концентрације становништва. Пијаце морају да испуњавају услове Правилника о ближим условима који обезбеђују хигијенско поступање са животним намирницама и могућност здравственог надзора над прометом ван просторија одређених за продају (Сл.гл.СРС, бр.25/76). Према овом правилнику:

- Пијачни плато мора бити обрађен од чврстог материјала погодног за чишћење и прање.

- На пијаци мора бити обезбеђено довољно хигијенски исправне воде текуће воде за пиће, прање објеката пијаце и остале потребе, хигијенских судова за сакупљање смећа
- Одвођење отпадних вода мора бити обезбеђено на хигијенски начин;
- У насељу где постоји водовод и канализација, пијаца мора бити прикључена на водоводну и канализациону мрежу.
- За прање пијаце мора бити довољно хидраната, а за одвођење отпадних вода довољно сливника.
- По завршетку радног времена пијаце мора се обезбедити свакодневно уклањање смећа.

Зона гробља – у Руми ће и у наредном периоду функционисати стара гробља која су још увек у функцији све до потпуног попуњавања. Ново гробље “Баруновац” планирано је да се шири са јужне стране. У оквиру планираног гробља обавезан је појас заштитног зеленила према блоковима породичног становања са јужне и западне стране.

Приликом одређивања локације гробља у оквиру насеља треба имати на уму следеће смернице:

- Треба спречити приближавање гробља стамбеној зони и обрнуто, онемогућити ширење зоне становања према гробљу.
- Гробље мора бити прикључено на водоводну мрежу ради обезбеђивања воде за пиће и ради одржавања чистоће и зеленила.
- При избору места за гробље треба обратити пажњу на геолошки састав, сам положај и конфигурацију терена.
- Ако се насеље снабдева подземном водом, тада је потребно испитати подземни ток ових вода и спречити могућност загађивања изворишта. Подземна вода треба да буде на дубини од најмање 2,5 до 3,0 м.
- Дубока копања нису препоручљива због могућности појава подземних вода. Дебљина заштитног слоја земље треба да износи најмање 1,20 м.
- Положај гробља не би требао да буде у правцу учесталости струјања ветрова према насељу.

• **Депонија отпада** - У складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. . 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон) Скупштина Општине Рума донела је Локални план управљања отпадом ("Службени лист општина Срема", бр. 19/11"), којим се уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији.

Избор локације **трансфер станице**, сакупљачких станица и рециклажног дворишта

• планирати у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. . 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 – др. закон) , Уредбом о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС", бр. 92/2010) и другим актима, као и Стратешком проценом утицаја на животну средину.

Отпад се може складиштити на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији произвођача или власника отпада, у центрима за сакупљање, трансфер станицама и другим локацијама у складу Законом о управљању отпадом. Опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача или власника отпада дуже од 12 месеци.

У оквиру пројекта "Техничка подршка у управљању медицинским отпадом" и циљу решавања проблема инфективног отпада постављени су аутоклави и дробилице у Сремској Митровици. Поред Сремске Митровице таква постројења су постављена и у другим градовима у окружењу, у Сремској Каменици и Новом Саду. Заједничко одлагање опасног отпада са другим врстама отпада на истој локацији није дозвољено, осим у случајевима утврђеним посебним прописом."

Отпад животињског порекла, нарочито кланични отпад, у планском периоду третираће се у постојећим постројењима за третман отпада животињског порекла .

Третман Отпадних уља - Отпадна уља су сва минерална или синтетичка уља или мазива, која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намењена, као што су

хидраулична уља, моторна, турбинска уља или друга мазива, бродска уља, уља или течности за изолацију или пренос топлоте, остала минерална или синтетичка уља, као и уљни остаци из резервоара, мешавине уље - вода и емулзије.

Забрањено је:

- 1) испуштање или просипање отпадних уља у или на земљиште, површинске и подземне воде и у канализацију;
- 2) одлагање отпадних уља и неконтролисано испуштање остатака од прераде отпадних уља;
- 3) мешање отпадних уља током сакупљања и складиштења са ПЦБ и коришћеним ПЦБ или халогеним материјама и са материјама које нису отпадна уља, или мешање са опасним отпадом;
- 4) свака врста прераде отпадних уља која загађује ваздух у концентрацијама изнад прописаних граничних вредности.

Произвођач отпадног уља, у зависности од количине отпадног уља коју годишње произведе, дужан је да обезбеди пријемно место до предаје ради третмана лицу које за то има дозволу. Власници отпадних уља који нису произвођачи отпадног уља дужни су да отпадно уље предају лицу које врши сакупљање и третман. Лице које врши сакупљање, складиштење и третман отпадних уља мора да има дозволу, да води и чува евиденцију о отпадним уљима и о количини која је сакупљена, ускладиштена или третирана, као и о коначном одлагању остатака после третмана. Отпадно јестиво уље које настаје обављањем угоститељске и туристичке делатности, у индустрији, трговини и другим сличним делатностима у којима се припрема више од 50 obroka дневно сакупља се ради прераде и добијања биогорива. Власници отпадних јестивих уља дужни су да отпадно јестиво уље које настаје припремом хране сакупљају одвојено од другог отпада и предају лицу које има дозволу за сакупљање, односно третман отпадних уља. Министар ближе прописује услове, начин и поступак управљања отпадним уљима.

Ради утврђивања састава и опасних карактеристика отпада лице из става 4. овог члана дужно је да изврши испитивање опасног отпада, као и отпада који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад.

Дозволе за сакупљање, транспорт, складиштење, третман и одлагање опасног отпада, дозволу за третман инертног и неопасног отпада спаљивањем и дозволу за третман отпада у мобилном постројењу издаје министарство.

Општини се поверава издавање дозволе за сакупљање, транспорт, складиштење, третман и одлагање инертног и неопасног отпада на њеној територији."

Сакупљање и складиштење опасног отпада врши се у складу са Законом о управљању отпадом (Сл. гл. РС . 36/09, 88/10, 14/16 i 95/18 – др. закон) .

Неопходно је одредити локације центара за сакупљање опасног отпада из домаћинства. Центре за сакупљање опасног отпада из домаћинства ће се организовати као сабирни центри за сакупљање батерија, акумулатора, лекова, запрљане амбалаже од боје и лакова и друго. Ови центри могу бити уз локације центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада.*

Приликом сакупљања, разврставања, складиштења, транспорта, поновног искоришћења и одлагања, опасан отпад се пакује и обележава на начин који обезбеђује сигурност по здравље људи и животну средину.

Опасан отпад се пакује у посебне контејнере који се израђују према карактеристикама опасног отпада (запаљив, експлозиван, инфективан и др.) и обележава.

Индустријски и опасан отпад произвођача настао у месту, произвођач који је власник отпада који произведе дужан је да привремено складишти у оквиру комплекса у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10)."

Уређај за пречишћавање отпадних вода – зона УПОВ-а се третира као локализовано деградирано земљиште, чији се негативни утицаји на околни простор морају предупредити прописаним мерама заштите. Локација УПОВ – а је ван градске територије, јужно од железничке пруге Загреб – Београд. Технолошки процес производње

у овом случају представља: доток отпадне воде (санитарне и технолошке) колектором на УПОВ, пречишћавање исте, испуштање пречишћене воде у реципијент и прерада и одлагање муља. Пројектом постројења за третман отпадних вода су предвиђене две технолошке линије: линија воде и линија муља.

Отпадни муљ који настаје у процесу пречишћавања отпадних вода, мора претходно бити стабилизovan и дехидриран пре коначног одлагања на депонију муља. Депонија муља постоји и њена запремина износи 40.000 м³. Муљ који се одлаже на депонију се разлаже(трули) и том приликом настаје био – гас.

У другој фази реконструкције и доградње УПОВ – а, предвиђена је доградња објеката за производњу био - гаса из муља, па тек онда одлагање муља на депонију. Варијанта смештања пресованог стабилизованог муља на депонији отпада у виду дневног прекривног материјала, или као прекривног материјала код крајње рекултивације представља изузетно повољно решење, како са становишта заштите животне средине, тако и са становишта економских повољности управљања чврстим отпадом.

Поред отпадног муља, у процесу пречишћавања отпадних вода настаје и следећи отпад:

1. Груби чврсти отпад (делови пластичне амбалаже и друго), који се може одлагати на градској депонији
2. Песак, који се прво мора испирати а затим одлагати и користити као грађевински материјал
3. Масти и уља, који се морају сакупљати у посебне контејнере и даље прерађивати.

У процесу рада УПОВ – а издваја се и мања количина био – гаса. Био – гас по свом хемијском саставу представља смешу од 70% CH₄ и 30% CO, CO₂, NH₃ и других гасовитих материја. Треба озбиљно размотрити, а у наредним фазама и реализовати, могућност добијања топлотне и електричне енергије из био – гаса. Ова енергија се може користити за покривање дела сопствене потрошње. Вишак гаса је могуће спаљивати на бакљи.

У процесу рада УПОВ – а настаје бука, али обзиром на удаљеност најближих кућа и интензитет буке коју стварају уређаји који се креће од 45 до 60 dB, може се констатовати да неће постојати негативан утицај буке на становништво.

Емитовања вибрација и топлотног зрачења при раду УПОВ – а неће бити.

Цео комплекс постројења за пречишћавање отпадних мора бити ограђен уз обезбеђено присуство чуварске службе.

Сви објекти постројења (базени, таложници и сл.) морају бити изграђени одводонепрпусног бетона.

Потребно је вршити редовну анализу воде на излазу из постројења, чији квалитет треба да одговара II класи водотока.

Како градско постројење за пречишћавање отпадних вода тренутно није у функцији, од стратешког је интереса ово постројење у што краћем року оспособити и унапредити.

Радне зоне

У постојећем стању радних зона, основно опредељење је да са јужне стране Индустријске улице буду смештени већи индустријски комплекси а да у осталим радним зонама (северна и источна) буду смештени објекти терцијарних делатности (мала привреда) или мањи индустријски комплекси уз обавезан зелени заштитни појас.

Производне погоне и објекте из којих се може емитовати неко загађење (бука, прашина, аерозегађење и сл.) треба лоцирати у делу радне зоне који је на довољној удаљености од насеља и првих кућа где би њихов утицај био занемарљив, док део радне зоне према насељу треба резервисати за пословне објекте, администрацију, магацине готових производа и сл.

Могуће је постојеће комплексе дограђивати, допуњавати, мењати производни програм или технологију производње, али и модернизовати и осавременити, уз примену свих техничких решења која ће умањити или елиминисати емисију загађујућих материја у

животну средину.

Индустрија треба да се лоцира на таквим местима са којих њени негативни фактори могу да имају најблажи утицај тј. на теренима где преовлађују ветрови и дувају од града према индустрији спречавајући да загађење, које индустрија испушта у атмосферу дође до насељених места.

Приликом избора места за поједине индустријске објекте треба водити рачуна да они буду на довољној удаљености од насеља и да имају довољно простора за евентуална проширења.

Терен одређен за индустрију треба да буде приступачан, повезан чврстим путевима и да омогући одвођење великих количина вигијенски исправне воде и одвођење отпадних вода до објекта за пречишћавање, уколико нису потребни претходни предтретмани.

У радним зонама, без обзира на њихову намену, треба посебно водити рачуна о објектима код којих су заступљене ткз. „прљаве технологије“, које својим радом врше загађење животне средине (тла, ваздуха и воде), које производе прекомерну буку. За ову врсту објеката је обавезна израда Студија о процени утицаја објекта на животну средину, као и предлог мера заштите животне средине усклађен са прописима релевантним за ту област.

Обавезно треба тражити мерења „нултог стања“ животне средине како би могли да се прате меродавни параметри за ту врсту производње.

С обзиром на близину зоне становања у зонама намењеним индустрији требало би забранити све делатности које користе радиоактивне супстанце и друге материје штетне по људе и живи свет уопште.

7.2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Циљ израде стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја на животну средину и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве границе дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ остварио неопходно је сагледати планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијалних негативних утицаја на животну средину. Израда плана и стратешке процене су два процеса која су се одвијала паралелно, међусобно се допуњавајући, чиме се планска решења у току израде коригују са аспекта заштите животне средине.

Могући извори загађења на подручју обухвата генералног плана су:

1. Загађење подземних вода услед неадекватне опремљености локације насеља и појединачних објеката (нарочито производних погона у оквиру радне зоне) комуналном инфраструктуром и услед неконтролисаног прихвата атмосферске воде са свих саобраћајних и манипулативних површина;

2. Загађења ваздуха, тла и површинских и подземних вода радом производних и других објеката који нису у складу са важећим техничким нормативима за изградњу уз примену технологија и процеса које не испуњавају прописане стандарде животне средине;

3. Загађења ваздуха, тла и површинских и подземних вода неадекватном опремљеношћу комуналних објеката (депоновање отпада, УПОВ, пијаца, гробље, итд.);

4. Загађење ваздуха, земљишта и подземних вода услед неодговарајућег складиштења сировина, полупроизвода и производа, неадекватног начина прикупљања и поступања са отпадним материјама у оквиру радне зоне;

5. Неконтролисано одлагање комуналног и другог отпада на локацијама које за то нису предвиђене;

6. Загађење ваздуха полутантима из издувних гасова који настају као продукти сагоревања погонских горива возила која саобраћају у урбаној средини;

7. Загађење ваздуха у зимском периоду услед локалног начин грејања, путем пећи на гасовита и чврста горива;

8. Акцидентне ситуације;
9. Повећани ниво буке услед рада производних постројења и услед кретања возила на манипулативним интерним саобраћајницама у оквиру радне зоне;
10. Повећан интензитет буке као последица саобраћања у урбаној средини.

Као последица будућих делатности може у одређеним околностима доћи до угрожавања животне средине како у редовном раду, тако и у акцидентним ситуацијама. Основне карактеристике утицаја који се јављају као последица настанка акцидентних ситуација су да се јављају изненада, краткотрајног су карактера са великим интензитетом у кратком временском интервалу а последице могу бити великог обима и дуготрајног карактера.

Нереализовање или делимично реализовање Плана и програма СПУ није разматрано питање нереализовања плана или делимично реализовање плана и програма, јер је на основу Закона о планирању и изградњи Општина дужна да донесе просторни план, односно урбанистичке планове у законом прописаном року.

Основни разлог за доношење Плана генералне регулације Руме је усклађивање плана са новонасталим друштвено – економским односима, новим потребама и свим другим новонасталим променама у простору.

Нереализовањем предметног плана велики број питања везаних за просторну организацију, инфраструктуру, очување природних и створених вредности насеља и осталих питања од значаја за функционисање једног града, би остао нерешен или неусклађен са новонасталим потребама и променама.

7.3. ОПИС МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

7.3.1. Заштита вода

Према условима ЈВП “Водевојводине“ Нови Сад:

1. План генералне регулације мора бити у складу са општим концептом канализације, пречишћавања и диспозиције отпадних вода општине Рума,
2. У отворене канале и водотоке забрањено је испуштање било каквих вода осим условно чистих атмосферских и пречишћених отпадних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи;
3. Атмосферске и отпадне воде сакупљати постојећом већ изграђеном канализацијом;
4. За атмосферске воде са зауљених и задржаних површина (бензинска пумпа и сл.) предвидети одговарајући предtretман (сепаратор уља и таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l а суспендованих материја од 35 mg/l. ;
5. Санитарно – фекалне и технолошке отпадне воде се могу прикључити на јавну канализациону мрежу према условима ЈВП “Водовод“ Рума, и испустити у канал Кудош само након потпуног пречишћавања, тако да концентрација појединих загађујућих материја у пречишћеној води (ефлуенту), мора задовољавати следеће услове:

- БПК₅ ср. дневна макс. 25 mg/l
- ХПК макс. 125 mg/l
- Суспендоване материје макс. 35 mg/l
- Етарски екстракт (масти и уља) макс. 0,1 mg/l
- Укупан азот макс. 15 mg/l
- Укупан фосфор макс. 2 mg/l
- Штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама (Сл.Гл. СРС бр. 31/82);

6. Зависно од потреба код загађивача предвидети изградњу уређаја за претретман ових вода тако да њихов квалитет задовољава санитарно – техничке услове за испуштање у јавну канализацију, пре пречишћавања на УПОВ-у, тако да се не ремети рад пречистача;

7. Све санитарно – фекалне и технолошке отпадне воде, прикључене на јавну канализациону мрежу, морају се редовно пречишћавати на уређају за третман отпадних вода;

8. Капацитет УПОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом;

9. У складу са концепцијским решењем на општинском нивоу велики индустријски загађивачи морају решавати и пречишћавати своје отпадне воде одвојено;

10. Неопходно је уважити све услове које за сакупљање, каналисање и диспозицију отпадних вода пропише ЈКП “Водовод” Рума;

11. Индустријска предузећа која ће отпадне воде пречишћавати одвојено, дужна су да прибаве редовну документацију у складу са Законом о водама.

Захев за издавање водопривредних услова подноси инвеститор.

Остале мере заштите:

- Сви сепаратори и прихватне јаме за отпадну воду морају бити водонепропусни.
- Све површине оштећене током извођења радова се након окончања радова морају санирати.
- Бунари у Борковцу, северно од града, који нису у функцији, морају бити обезбеђени непосредно и заштићени у ширем окружењу према прописима.
- На локацији бензинских станица, у близини места на којима је могућност просипања запаљивих течности на станици највећа, постављају се сандуци са песком запремине најмање 0,3m³ и лопате. Просуте течности се посипају песком, а потом прикупљају у посебне канте које су херметички затворене.
- Корисник земљишта код којих постоји могућност загађења, у обавези је да спроводи праћење квалитета подземних вода изградњом контролних пијезометара.

7.3.2. Заштита земљишта

Прикупљање, евакуација и депоновање нуклеарног отпада није дозвољено како у грађевинском реону тако и ван њега.

Контејнере за одлагање комуналног отпада поставити у оквиру сваке појединачне локације на одговарајућим бетонским површинама. Контејнере празни надлежно комунално предузеће а отпад се одвози на постојећу депонију смећа у североисточном делу насеља.

Сакупљање и складиштење опасног отпада врши се у складу са Законом о управљању отпадом. Неопходно је одредити локације центара за сакупљање опасног отпада из домаћинства. Центре за сакупљање опасног отпада из домаћинства ће се организовати као сабирни центри за сакупљање батерија, акумulatora, лекова, запрљане амбалаже од боје и лакова и друго. Ови центри могу бити уз локације центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада.

Приликом сакупљања, разврставања, складиштења, транспорта, поновног искоришћења и одлагања, опасан отпад се пакује и обележава на начин који обезбеђује сигурност по здравље људи и животну средину.

Опасан отпад се пакује у посебне контејнере који се израђују према карактеристикама опасног отпада (запаљив, експлозиван, инфективан и др.) и обележава.

Индустријски и опасан отпад произвођача настао у месту, произвођач који је власник отпада који произведе дужан је да привремено складишти у оквиру комплекса у

складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10)."

Складиштење сировина и готових производа на отвореном простору у радној зони мора бити заштићено од негативних утицаја атмосферија (ветра, кише).

Одређени готови производи који се складиште на отвореном простору, морају бити тако ускладиштени да се ограничи емисија дифузне прашине.

За складиштење чврстих отпадака из производње у оквиру радне зоне мора бити позната и уређена депонија пре почетка рада постројења. Проблем отпада, који настаје као последица будућих активности у радној зони и његовог даљег третмана, решавати кроз сакупљање, транспорт, третман, рециклажу, поновну употребу и правилно одлагање.

Пре почетка извођења радова на изградњи неопходно је уклонити хумусни слој и засебно га депоновати и обезбедити од разношења. Хумус након окончања радова искористити за санацију сваке локације на којој је предвиђена изградња.

7.3.3. Заштита ваздуха и заштита од буке

Повећано загађење ваздуха у зимском периоду које потиче од индивидуалних и котловских ложишта, може се елиминисати гасификацијом и топлификацијом читавог града.

Сваки технолошки процес у радној зони мора имати техничко – технолошке мере за смањење емисије загађења у атмосфери.

Дозвољена емисија из постројења у оквиру радних зона ограничава се на вредности дефинисане Уредбом с тим што се ГВЕ у случају да постоји више извора у оквиру радне зоне, због кумулативног дејства, посматрају као један извор.

Концентрације штетних и опасних материја у приземном слоју на граници радне зоне морају бити у оквиру прописаних вредности из наведеног важећег правилника (с тим што такође важи принцип кумулативности). При прорачуну висине димњака, са аспекта аерозагађења, морају се узети у обзир постојеће вредности концентрација штетних и опасних материја.

За сваки конкретан пројекат производње у радној зони, у оквиру техничке документације и потребних студија, биће строго третирани услови емисије гасова из процеса, и даће се конкретна решења за смањење емисије и елиминисање штетних утицаја на атмосферу.

Бука генерисана од производних постројења на границама суседних зона мора одговарати дозвољеном нивоу с обзиром на њихову намену, с тим што нови објекти не смеју повећати постојећи ниво буке у животној средини за више од 5dB.

Бука у индустријским погонима негативно утиче на здравље и опште стање људи који раде у близини извора буке. Контролу звука је могуће постићи на следеће начине: редуковањем извора буке, умањењем звучног извора или заштитом рецепијента (пријемника).

Различитим техничким решењима могуће је умањити ниво буке који потиче од машина. Раднике у индустрији који су изложени буци неопходно је опремити опремом која ће их штитити од буке.

Као мера заштите становништва од евентуалног аерозагађења и буке, планом су предвиђени заштитни зелени појасеви на граници индустријских зона према зони становања.

Планом предвиђено озелењавање насеља биће усмерено на повећање зелених површина, реконструкцију и уређење постојећих.

Изградњом Обилазног пута М-21 (Државни пут Првог Б реда –М-21) битно је умањен негативан утицај аерозагађења које потиче од возила на становништво. Предметним планом је предвиђено преусмеравање транзитног саобраћаја на Индустријску улицу, као и изградња Северне обилазнице која ће обезбедити да се транзитни саобраћај са пута Р-103 из правца Сремске Митровице према Новом Саду не одвија кроз центар града.

Градска саобраћајна мрежа се мора унапређивати у циљу бржег протока и дисперзије саобраћаја. Неопходно је проширити коловозе, оптерећеније саобраћајнице

морају имати траке за престојавање у раскрсницама, део семафорске сигнализације треба да буде у систему зеленог таласа. Потребно је обезбедити довољан број паркиралишта у граду, са обавезним озелењавањем.

У циљу смањења загађења ваздуха и смањења интензитета буке која потичу од саобраћаја кроз насеље, потребно је да постоје заштитни зелени појасеви.

Општина, односно град предузима мере за заштиту од буке и у том циљу одређује зоне насеља, зоне одмора и рекреације и обезбеђује систематско мерење буке.

Техничка документација за изградњу магистралних путева, железничких пруга и аеродрома и других извора буке садржи обавезно и техничко решење заштите од буке и вибрација.

Највећи део резервних површина, овим планом се преводи у зелене и парковске површине чиме се побољшава квалитет ваздуха на подручју плана.

8. СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ

Према члану 16. Закона, Извештај о стратешкој процени треба да садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима. Кроз смернице се дефинишу потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја пројеката на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Планом генералне регулације Руме ће се извршити дефинисање зона са одређеним заједничким параметрима и правилима за уређење и изградњу, као и дефинисање посебних зона за које ће се правила уређења и изградње утврдити кроз даљу разраду (кроз израду урбанистичких планова разраде: ПДР, урбанистички пројекат).

За урбанистичке планове одлука о приступању или не приступању изради стратешке процене доноси се у складу са одредбама из чланова 5, 6. и 9. Закона о СПУ, уколико се конкретним планом успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката за које је прописано утврђивање процене утицаја на животну средину, односно ако се на планском подручју планирају два или више пројеката обухваћених Уредбом о пројектима за које се израђује студија о процени утицаја на животну средину.

Израда стратешких процена на нижем хијерархијском нивоу биће регулисана у складу са одлуком надлежног органа општинске управе Руме.

У детаљној планској разради неопходно је извршити вредновање капацитета простора у односу на делатности и активности које се планирају на њему и на основу Правила уређења која, поред садржине одређене Законом о планирању и изградњи, треба да садрже и стратешку процену утицаја на животну средину где се то процени као потребно. На тај начин ће се извршити еколошка валоризација простора и прописати мере којима се у потпуности мора обезбедити заштита околине од загађења.

Коначне одлуке о потреби и врсти процене утицаја планова, програма и пројеката на животну средину планског подручја доносиће се појединачно, на основу критеријума утврђених законом и подзаконским актима из домена заштите животне средине. За разлику од процене утицаја на животну средину (ПУ) - за коју је утврђена листа пројеката, односно објеката и радова који могу бити предмет такве процене и израде студије утицаја, разматрање о портуности спровођења стратешке процене утицаја заснива се на генералним, доста флексибилним мерилима које, по дискреционом основу, процењују заинтересоване и надлежне институције. Несумњив је општи интерес да се те процене сведу на реалан и прагматичан оквир, уз претходно уједначавање значења и степена примене критеријума прописаних за СПУ (да ли план представља оквир за развојне пројекте и друге активности, да ли утиче на друге планове и програме, да ли потенцијално изазива релевантне еколошке проблеме, да ли се реализује на малом подручју или подручју локалног значаја и др).

У поступку даље разраде Плана у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину

("Сл.гласник РС", бр.84/05,114/08) носиоци пројекта су дужни да се обратe надлежном органу за послове заштите животне средине општинске управе Руме који ће одлучити о потреби израде Процене утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању израде студије Процене утицаја.

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину дефинисано је да су "Предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројекта који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затеченог стања).

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водопривреде, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра."

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројекта, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр.114/08) инвеститори су дужни да се обратe, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објекта са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутиим Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

9. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА (МОНИТОРИНГ)

9.1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА И ПРОГРАМА

Успостављање система мониторинга један је од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине Плана могле успешно имплементирати у планском периоду. У складу са чл. 17 Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10), програм праћења стања животне средине у току спровођења плана садржи нарочито:

1. Опис циљева плана и програма;
2. Индикаторе за праћење стања животне средине;
3. Права и обавезе надлежних органа; и
4. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја;
5. Друге елементе у зависности од врсте и обима плана.

Према Закону о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон и 43/11-УС,14/16, 76/18 и 95/18- др закон), Република односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине, у складу са овим и посебним законима. Према члану 69. Наведеног закона, циљеви програма праћења стања животне средине су:

9.2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине се врши систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које

обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

Имајући у виду дефинисане посебне циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, на основу којих се врши оцењивање планских решења, са становишта могућих негативних утицаја на животну средину, и предлог минимизације или елиминација и утврђивање неповољних утицаја.

Предлог индикатора за праћење стања животне (који се односе на ваздух, воду, земљиште и буку) предлаже се на основу дефинисаних циљева стратешке процене:

1. Учесталост прекорачења дневних граничних вредности PM10, NO2, O3 и CO2,
2. Потрошња супстанци које оштећују озонски омотач,
3. Емисија закисељавајућих гасова (NOx, NH3 и SO2),
4. Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекорсора, суспендованих честица (PM10, NO2, NH3 и CO2),
5. Емисија прекорсора озона (NOx, CO, CH4, и NMVOC),
6. Процентуални удео коришћења еколошки прихватљивих енергената,
7. Емисија гасова са ефектом стаклене баште,
8. Емисија ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих материја, емисија тешких метала,
9. Индикатор потрошње кисеоника у површинским водама, нутријенти у површинским и подземним водама,
10. Индекс сапробности,
11. SWQI-Serbian Water Quality Index,
12. Квалитет воде за пиће,
13. Коришћење воде у домаћинству,
14. Губици воде, проценат становника прикључених на јавни водовод,
15. Проценат становника прикључен на јавну канализацију,
16. Постројења за пречишћавање отпадних вода из јавне канализације,
17. Загађење отпадне воде,
18. Покривеност подручја системом за одвођење отпадних вода,
19. Квалитет воде у реципијенту,
20. Укупна количина произведеног отпада,
21. Предузећа овлашћена за управљање отпадом,
22. Депонија отпада,
23. Количина издвојеног прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада,
24. % изгубљених врста у односу на регион-диверзитет врста,
25. Број покренутих поступака процене утицаја на животну средину,
26. Укупни индикатор буке,
27. Индикатор ноћне буке,
28. Промена начина коришћења земљишта,
29. Угрожене и заштићене врсте,
30. Заштићена подручја,
31. Број и квалитет заштићених непокретних културних добара,
32. Прекогранични промет отпада,
33. Систем управљања заштитом животне средине.

9.3. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Систем праћења стања животне средине успостављен је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон и 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18- др закон);
- Законом о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 13/10);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10 и 93/12, 89/15, 95/18- др закон);

- Законом о пољопривредни и руралном развоју ("Службени гласник РС", бр. 41/09 112/15, 80/17, 95/18 – др закон);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08-др.закон и 41/09 ,112/15, 80/17, 95/18 – др закон);
- Законом о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе ("Службени лист СРЈ-Међународни уговори", бр. 2/97);
- Закон о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 128/20);
- Законом о потврђивању Кјото протокола уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе ("Службени гласник РС-Међународни уговори", бр. 88/07);
- Законом о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима ("Службени лист СФРЈ-Међународни уговори", бр. 11/86);
- Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Законом о потврђивању Базелске Конвенције и прекограничном кретању опасних отпада и њиховом одлагању ("Службени лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 2/99);
- Законом о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10-испр., 14/16 и 95/18 – др. закон);
- Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18);
- Законом о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", бр. 88/11, 104/16, 95/18);
- Законом о амбалажи и амбалажном отпаду ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 95/18- др закон);
- Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10,14/16 и 95/18 – др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10 и 75/10);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух ("Службени гласник РС", бр. 6/16);
- Уредбом о методологији за прикупљање података за Национални инвентар емисије гасова са ефектом стаклене баште ("Службени гласник РС", бр. 81/10);
- Уредбом о класификацији вода ("Службени гласник СРС", бр. 5/68);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 35/11);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 75/10);
- Уредбом о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС", бр. 88/10);
- Правилником о хигијенској исправности воде за пиће ("Службени лист СРЈ",бр. 42/98-4 и 44/99-19, 28/19-114);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о одређивању зона и агломерација ("Службени гласник РС", бр. 58/11 и 98/12)
- Правилником о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду, са упутством за његово попуњавање ("Службени гласник РС", бр. 7/20);
- Правилником о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода ("Службени гласник СРС", бр. 47/83 и 13/84-исправка);
- Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/10);
- Правилником о врстама амбалаже са дугим веком трајања ("Службени гласник РС", бр. 70/09);

-Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12)

- Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС", бр. 88/10)

- Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10);

- Правилником о методологији за одређивање акустичких зона ("Службени гласник РС", бр. 72/10);

- Правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања као и методологија за врсте, начине и рокове прикупљања података ("Службени гласник РС", бр. 91/10-154, 10/13-306, 98/16-85);

- Правилником о садржини и методама израде стратешких карата буке и начину њиховог приказивања јавности ("Службени гласник РС", бр. 80/10);

- Правилником о методологији за израду акционих планова ("Службени гласник РС", бр. 72/10);

- Правилником о садржају планова квалитета ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 21/10) и многим другим националним законима и правилницима и међународним директивама.

9.4. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине иста произилазе из (став IV. чланови 69 до 73) Закона о заштити животне средине (Сл.гл. РС бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон и 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18- др закон).

Према неведеним члановима поменутог закона права и обавезе надлежних органа су:

- Влада доноси програм мониторинга за период од две године,
- Јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у сагласности са програмом Владе,
- Република и јединица локалне самоуправе обезбеђују финансијска средства за обављање мониторинга,
- Влада утврђује критеријуме за одређивање броја места и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података.
- Мониторинг може да обавља и овлашћена организација. Министар одређује овлашћену организацију,
- Влада утврђује врсте емисије и других појава које су предмет мониторинга загађивачам методологију мерења, узимања узорка, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података,
- Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин,
- Влада ближе прописује садржину и начин вођења информационог система, методологију, структуру, заједничке основе, категорије и нивое сакупљања података, као и садржину информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност,
- Информациони систем води Агенција за заштиту животне средине,

- Министар прописује методологију за израду интегралног катастра загађивача, као и врсту, начине, класификацију и рокове достављања података,
- Интегрални катастар загађивача води Агенција за заштиту животне средине,
- Загађивач је дужан да о свом трошку доставља прописане податке на начин и у роковима утврђеним у складу са законом,
- Влада једанпут годишње подноси Народној скупштини извештај о стању животне средине у Републици,
- Надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе једанпут у две године подноси скупштини аутономне покрајине, односно скупштини јединице локалне самоуправе извештај о стању животне средине на својој територији,
- Извештаји о стању животне средине објављују се у службеним гласилима Републике, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

10. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Основни стратешки правци система заштите животне средине треба да буду усмерени на она превентивна деловања која треба да обезбеде или да допринесу стварању здраве животне средине.

Принципи заштите животне средине се дефинишу, спроводе и уграђују кроз три фазе:

1. фаза планирања и пројектовања
2. фаза изградње и
3. фаза експлоатације.

У фази планирања и пројектовања остварује се права суштина појма заштите животне средине јер се још у фази израде просторних и урбанистичких планова сагледава, а пројектом заштите животне средине обезбеђује превентивна заштита.

СПУ има циљ да детаљно истражи карактеристике плана, да детектује све могуће негативне утицаје реализације тог плана и да дефинише мере којима се остварује контрола ових утицаја и њихово свођење у еколошки прихватљиве границе. Из тог разлога је потребно да постоји јединствена методолошка основа са јасно дефинисаним корацима за анализу.

Приликом израде предметне СПУ анализиране су и разматране следеће области:

1. Циљеви и садржаји Плана генералне регулације Руме;
2. Плански основ и услови Јавних предузећа;
3. Размотрена су питања заштите животне средине од интереса за предметни план;
4. Дати су разлози за изостављање појединих питања и проблема из стратешке процене;
5. Дате су основне геоморфолошке, хидролошке, климатске и метеоролошке карактеристике подручја, као и преглед заштићених непокретних и природних добара;
6. Приказано је постојеће и планирано стање инфраструктуре
7. Дат је преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју плана;
8. Објашњени су општи и посебни циљеви стратешке процене и начин на који су изабрани одговарајући индикатори који представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица;
9. Процењени су могући утицаји предметног плана на животну средину, и дат је преглед мера које су предвиђене за смањење негативних утицаја односно повећање позитивних утицаја на животну средину;
10. Предложени су индикатори за праћење стања као и мониторинг систем за контролу квалитета ваздуха, земљишта, подземних вода, систем за праћење нивоа буке.

Највећи проблем и тешкоћа која се јавља приликом израде Стратешке процени јесте чињеница да код нас постоји стални недостатак података о стању животне средине, те је веома тешко анализирати квалитет животне средине. Не постоји јединствена и комплетна база података нити информациони систем о животној средини.

Проблем за процену утицаја планираних активности на животну средину код појединачних објеката будућих радних зона, представљала је чињеница да се још увек са сигурношћу не зна да ли ће се активности у планираним објектима одвијати на начин и у обиму приказаним у плану. То значи да је могуће, да поједини производни погони обухвате већи проценат у искоришћењу објекта, или да се магацински простори користе за складиштење неких других материјала од оних који су наведени у плану.

Ови проблеми ће се превазићи приликом израде урбанистичких пројеката за појединачне објекте који ће бити лоцирани у оквиру појединих радних зона, где ће за сваки објекат, за који надлежни орган утврди потребу, бити израђена Процена утицаја на животну средину у оквиру које ће се детаљно анализирати могући утицаји планиране активности на животну средину и предвидети мере заштите.

Посебан проблем је код одређивања еколошких критеријума за објекте за које се не процењује значајан утицај на животну средину и за које се може издати дозвола за изградњу без израде Студије о процени утицаја објекта на животну средину. Међутим, код постојања и најмање дилеме да се изградњом таквог објекта могу проузроковати било какви еколошки конфликти или због кумулативног дејства више објеката, мора се за такве објекте пре издавања дозволе за изградњу извршити провера путем захтева о потреби процене утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину и Правилником о садржини захтева о потреби процене утицаја на животну средину.

Укупна проблематика третирана је у оквиру Закона о заштити животне средине којим су створене основне законске одредбе о неопходности израде посебних студијских истраживања које се односе на проблематику заштите животне средине.

11. ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Специфичности конкретних услова који се односе на ово истраживање огледају се у чињеницама да се оно ради као СПУ са циљем да се детаљно истраже карактеристике плана, и дефинишу карактеристике свих могућих негативних утицаја, као и на основу таквог свеобухватног сагледавања дефинишу мере којима се остварује контрола утицаја, односно они се свode у еколошки прихватљиве границе.

У смислу наведених чињеница примењена методологија истраживања проблематике заштите животне средине представља, по својој хијерархијској уређености и садржају, верификован начин долажења до документованих података и стварања основа за избор оптималног решења са крајњим циљем остварења принципа одрживог (усклађеног) развоја.

Специфичности предметних планских докумената као и специфичности постојећег стања животне средине конкретног простора условили су да примењена методологија у одређеној мери модификује и прилагоди основним карактеристикама плана.

У смислу општих методолошких начела Стратешка процена утицаја је урађена тако што су претходно дефинисани: полазни програмски елементи (садржај и циљ плана и програма), полазне основе, постојеће стање животне средине, захтеви економског развоја као и примена важеће законске регулативе.

Битан део истраживања је морао бити посвећен:

- Квантификавању и вредновању постојећег стања, на основу кога се могу дати еколошке смернице за планирање,

- Квалитативном одређивању могућих утицаја планираних активности на основне чиниоце животне средине који су послужили и као основни индикатори у овом истраживању,

- Анализи планских решења на основу којих се дефинишу еколошке смернице за спровођење плана и имплементацију, тј. за утврђивање еколошке валоризације простора за даљи развој.

елаборат

сачинила :

МИЛКА ПАВЛОВИЋ, дипл. инж.